28 ՕԳՈՍՏՈՍ 1999 ՇԱԲԱԹ #149 (1895)

Ազգ

Azg armenian daily

Կփոխվի՞ Ադրբեջանի արտգործնախարարը

ԲԱՔՈՒ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի կառավարության մեջ սպասվում է նոր փոխատեղում: Ռիզա Իբադովը, որը մոտ է նախագահ Ալիեւի ընտանիքին, նշվում է որպես արտաքին գործերի նոր նախարար: Այս մասին ասվում է «Ենի Մուսավաթ» թերթում հրապարակված «Արդյո՞ք կկայանա Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարարի փոփոխություն» հոդվածում: Թերթը բարձր է գնահատում Իբադովի հնարավորությունները եւ ընդգծում նրա անձնական լոյալությունը նախագահ Ալիեւի նկատմամբ: Որպես օրինակ բերվում է այն փաստը, որ Իբադովը քննադատել է Ալիեւի հակառակորդներին ընդդիմադիրների առաջնորդ նախկին խոսնակ Ռասուլ Գուլիեւի գլխավորությամբ, ինչպես նաեւ նախագահի որդու՝ Իլհամ Ալիեւի հետ Իբադովի ընկերության փաստը:

Ներկայումս Իբադովը անգլերենի եւ դիվանագիտության դասընթաց է ուսանում Լոնդոնում: Թերթը հարց է տալիս՝ իսկ ինչո՞ւ Ադրբեջանի իշխանությունները գոհ չեն ԱԳՆ ներկայիս ղեկավար Թոֆիկ Զուլֆուգարովից: Թերթի տեղեկատվությամբ, պաշտոնական անձինք համաձայնել են բանակցությունների սեղանի շուրջ նստել ինքնակոչ Ղարաբաղի Հանրապետության հետ, սակայն պրն Զուլֆուգարովը, որին հանձնարարված էր ներկայացնել Ադրբեջանի շահերը, հրաժարվել է հանձն առնել այդ «պատմական առաքելությունը»: Նմանօրինակ կամակորությունն էլ, հնարավոր է, կլինի իր պաշտոնանկման պատճառը, հաղորդում է «Ենի Մուսավաթը»:

ՎԱՐԿԱԾՆԵՐ

Կադրային դասեր՝ նոր սպասումներից ծագող

Պաշտոնափոխությունների օգոստոսը չկայացավ

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Վարչապետ Վազգեն Սարգսյանը, հուլիսի վերջին հանդիպելով Հայաստանի ժողովրդական կուսակցության անդամներին, խոստացավ օգոստոսը կադրային փոփոխությունների ամիս դարձնել: Խորհրդարանում տեղի ունեցած այս հանդիպմանը վարչապետը միաժամանակ շեշտեց, որ կառավարության եւ ընդհանրապես ողջ գործադիր իշխանության ներկայիս կադրերից դժգոհ է նաեւ «Հանրապետական» կուսակցությունը: Եթե այս ամենին հավելենք Դաշնակցության, «Իրավունք եւ միաբանության», ԱԺՄ եւ Կոմկուսի առաջնորդների ելույթները թե խորհրդարանում, թե զանգվածային լրատվության միջոցներում, ուր բոլորը միաձայն խոսում են Վազգեն Սարգսյանի տնտեսական անհաջող թիմի մասին, ապա կարելի է միարժեք եզրակացնել՝ Հայաստանի բոլոր քաղաքական ուժերը, նրանցից առավել՝ հասարակությունը դժգոհ են կադրային քաղաքականությունից եւ սպասում են նոր փոփոխությունների, թեեւ պետք է նշել, որ ՀՀ 8-րդ կառավարությունը նոր է ձեւավորվել: Ողջ խնդիրն այն է, որ հին դեմքերն են վերանշանակվել կամ էլ փոխել իրենց պաշտոնները:

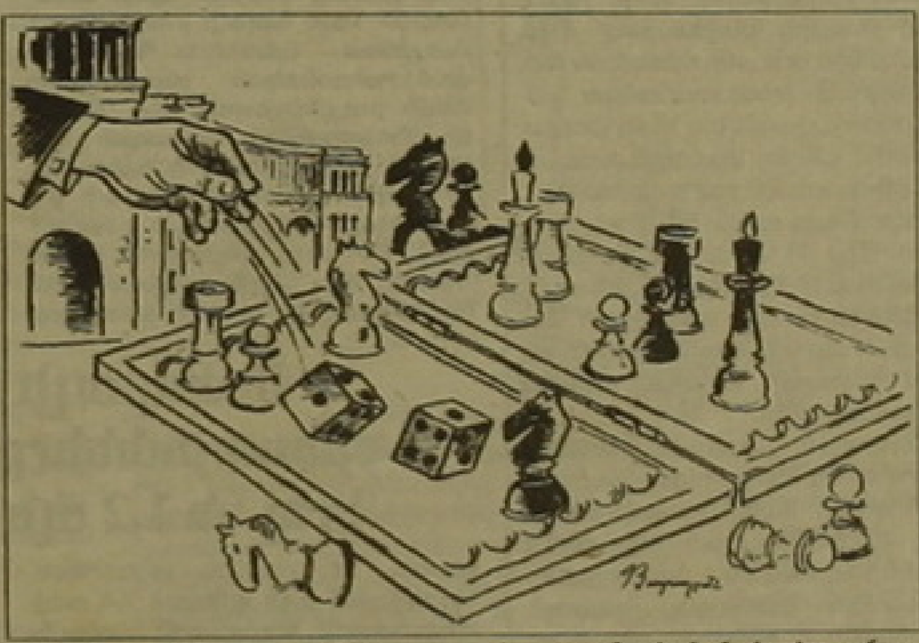

Օգոստոսն ավարտվեց խորհրդարանական արտահերթ առաջին նստաշրջանով, ուր վարչապետին ուղղված առաջին դասը կադրայինն էր: Նոր կառավարությունը կոչվեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախորդ 7 կառավարությունների հավաքական թիմ: Կարելի է ենթադրել, որ պաշտոնափոխությունները տեղի կունենան սեպտեմբերին: Արդարացան փորձագետների այն գնահատումները, ըստ որի՝ այս կառավարությունը ժամանակավոր, անցումային, ինչ-որ տեղ նաեւ կամիկաձե կառավարություն է, որ դատապարտված է դառնալու քավության նոխազ՝ տնտեսական նախորդ քաղաքականության բոլոր սխալների համար: Փորձենք ճշտել, թե հատկապես ո՞ր ոլորտներում է հնարավոր աշնանային կադրափոխությունը:

Տես • էջ 3

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

Առաջին համահայկական խաղերը մեկնարկում են այսօր

Օգոստոսի 28-ից սեպտեմբերի 5-ը Երեւանում կանցկացվեն առաջին համահայկական խաղերը, որոնք կվերածվեն մարզամշակութային մեծ տոնահանդեսի: Արդեն Երեւան են ժամանել 23 երկրների 53 քաղաքների շուրջ 1800 մարզիկներ, որոնք հանդես կգան խաղերի ծրագրում ընդգրկված 7 մրցաձեւերում՝ ֆուտբոլ, բասկետբոլ, վոլեյբոլ, սեղանի թենիս, թենիս, շախմատ, թեթեւ աթլետիկա: Խաղերի բացման հանդիսավոր տոնակատարության սցենարի հեղինակն ու գլխավոր ռեժիսորը Հրաչյա Աթուղյանն է: Տոնախմբությունը կսկսվի այսօր, ժամը 15-ին, Գառնիի հեթանոսական տաճարի տարածքում, որտեղ «Միսս ԱՊՀ-99» Գոհար Հարությունյանը կվառի խաղերի ջահը: Այն 60 աթլետներ մոտոցիկլետների շախմբի ուղեկցությամբ փոխանցումավազքով կհասցնեն «Հրազդան» մարզադաշտ, որտեղ էլ ժամը 19-ին տեղի կունենա խաղերի բացման հանդիսավոր արարողությունը: Մասնակիցների հանդիսավոր շքերթից հետո, որը կեզրափակի Հայաստանի մարզական պատվիրակությունը, կազմկոմիտեի նախագահ, ՀՀ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանն առաջին Համահայկական խաղերը կհայտարարի բացված: Այնուհետեւ տոնակատարության մասնակիցներին ողջույնի խոսքով կդիմեն Համահայկական խաղերի համաշխարհային կոմիտեի նախագահ Ասոս Մելիք-Շահնազարյանը եւ Երեւանի քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանը, որից հետո ՀՀ օրհներգի ուղեկցությամբ կբարձրացվի խաղերի դրոշը: Օլիմպիական խաղերի եւ աշխարհի բազմակի չեմպիոն Ալբերտ Ազարյանը կվառի մարզադաշտում տեղադրված խաղերի ջահը:

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ողջույնի խոսքից հետո մարզադաշտում կսկսվի տոնակատարությունն արվեստի վարպետների եւ մարզաշխարհի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ:

Իհարկե, դժվար է բառերով նկարագրել այն ամենը, ինչ կատարվելու է այսօր «Հրազդանում»: Ուստի խորհուրդ կտանք անձամբ մասնակցել տոնախմբությանը:

Հայաստանի արտակարգ իրավիճակների վարչության ինքնաթիռը մարդասիրական բեռ տարավ Թուրքիա

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐԿ: Այսօր Երեւանի «Զվարթնոց» օդանավակայանից Ստամբուլ մեկնեց առաջին «ԱՆ-12» ինքնաթիռը, որը վարձել էր Հայաստանի արտակարգ իրավիճակների վարչությունը: Ինքնաթիռը մարդասիրական բեռ կհասցնի Իզմիթ քաղաքում երկրաշարժից տուժածների համար:

Թուրքիա ուղարկված մարդասիրական օգնության առաջին խմբաքանակը ներառում է 10 հազար դոլարի դեղորայք, 3 դիզելային գեներատոր եւ առաջին անհրաժեշտության այլ պարագաներ: Թռիչքը գնահատվում է 11 հազար դոլար: Բեռն ուղեկցում են արտակարգ իրավիճակների վարչության 6 եւ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության 1 աշխատակից: Մի քանի օր անց Թուրքիա կմեկնի նաեւ հայ սեյսմոլոգների մի մեծ խումբ: Հայաստանի հասարակայնությունն ափսոսանք է հայտնում այն առնչությամբ, որ Անկարայի սկզբնական դիրքորոշումը խանգարեց հայ մասնագետներին փրկելու բազմաթիվ մարդկային կյանքեր:

Թուրքիա ուղարկված մարդասիրական օգնության խմբաքանակը վեցերորդ դեպքն է, երբ Հայաստանն օգնություն է տրամադրում խոշոր աղետներից տուժած երկրներին: 1994 թվականի նոյեմբերից ի վեր Հայաստանի կառավարությունը մարդասիրական բեռների խոշոր խմբաքանակներ է ուղարկել Կուրիլյան կղզիներ, Սախալին, Չինաստան եւ Իրան (երկու անգամ):

ԼԱՍ ՎԵԳԱՍ

Վլադիմիր Հակոբյանի երկրորդ պարտությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լաս Վեգասում ընթացող շախմատի աշխարհի անհատական առաջնության եզրափակիչ մրցամարտում օգոստոսի 26-ին կայացավ 4-րդ պարտիան, որտեղ սպիտակներով խաղում էր Ալեքսանդր Խալիֆմանը: Մրցակիցները խաղարկեցին հին հնդկական պաշտպանությունը, որտեղ կողմերը պահպանում են մոտավորապես հավասար հնարավորություններ եւ սովորաբար սեւերը գրոհում են արքայական, իսկ սպիտակները՝ թագուհու թեւում: Մանեւրային խաղից հետո միջնախաղում սեւերը ստացան զինվորների կենտրոնական հզոր քառյակ, իսկ սպիտակները փորձեցին զինվորներով գրոհել թագուհու թեւում: Ինչ-որ պահի Վլադիմիր Հակոբյանը դրսեւորեց շտապողականություն եւ կենտրոնական զինվորներով համակարգված վճռական գրոհ ձեռնարկելու փոխարեն, առաջ շարժեց d զինվորը, որը հասնելով նախավերջին հորիզոնական շրջափակվեց հակառակորդի ֆիգուրների կողմից, որոնք նետվելով հակագրոհի՝ լուրջ բարդություններ ստեղծեցին սեւերի արքայի ճամբարում: Վերջնախաղում սպիտակները գործեցին հստակ, սեւերի բազմաթիվ շախերը չփրկեցին իրավիճակը եւ մատի սպառնալիքի տակ սեւերը հանձնվեցին: Մրցամարտի ավարտին մնացել է երկու պարտիա:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Երկրաշարժ Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ըստ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության, օգոստոսի 27-ին, տեղական ժամանակով 13 անց 06-ին, Հայաստանի տարածքում տեղի է ունեցել երկրաշարժ: Ստորերկրյա ցնցման ուժգնությունը էպիկենտրոնում, որը գտնվում է Բավրա գյուղից (Շիրակի մարզ) 8 կմ հարավ-արեւելք, կազմել է 4 բալ:

Ատոմակայանում երկամսյա «արձակուրդ»

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 1-ին ենթադրվում է Հայկական ԱԷԿ-ի պլանային կանգնեցում, որ նախատեսված է 58 օրացուցային օրով: Այդ ժամկետի ընթացքում իրականացվելու է վառելիքի վերաբեռնում եւ կատարվելու են պլանային նորոգման աշխատանքներ: Այս մասին հայտնեց ՀԱԷԿ-ի գլխավոր ինժեներ Գագիկ Մարկոսյանը:

Հայտնի են դարձել անձինք, ովքեր լուռ սարք էին տեղադրել Արկադի Ղուկասյանի աշխատասենյակում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Շարունակվում է ԼՂՀ նախկին վարչապետ Ժիրայր Պողոսյանի գործով նախաքննությունը: Ինչպես հայտնեց ԼՂՀ գլխավոր դատախազ Մավրիկ Ղուկասյանը, հետաքննության ընթացքում դատախազությանը հայտնի են դարձել անձինք, ովքեր լուռ սարք էին տեղադրել ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի աշխատասենյակում: Հետաքննվել է նաեւ անօրինական զենք պահելու հետ կապված դրվագը: Բացահայտվել է, որ Ժիրայր Պողոսյանի մոտ, բացի այն զենքից, որ նրան հանձնվել է ՆԳՆ կողմից վարչապետի պաշտոնում գտնվելու ժամանակահատվածում, եղել է եւ այլ զենք: Սակայն այդ զենքը կրելու ՆԳՆ թույլտվությունը թվագրված է հունիսի 26-ով, այսինքն զբաղեցրած պաշտոնից Ժ. Պողոսյանի ազատվելուց երկու օր անց: Ավելին, պարզվել է, որ տվյալ զենքը չի նշվում ՆԳՆ ցուցակներում: Իսկ ամբողջ գործի մանրամասները, ըստ ԼՂՀ գլխավոր դատախազի, հրապարակման ենթակա չեն: Բացահայտվում են հանցագործություններին մեղսակից անձինք, որոնց անունները դեռ վաղ է հրապարակել, եւ նոր հանցանշաններ, քանի որ հետաքննության գործընթացը դեռ ավարտված չէ:

digitised by A.R.A.R.@

ԸՆԹԱՑԻԿ

ՎԱՆՈ ՍԻՐԱԴԵՂՅԱՆ

Կախել պետք չէ ներել

Ստորակետը դնելու է դատավոր Ռազմիկ Թովմասյանը

Մի քանի ամիս էր՝ թերթերը չէին վաճառվում, քաղաքական անբարոնները հորանջում էին ամերիկյան կամ հայաստանյան իրենց ննջասենյակներում, հենց էնպես, պարապությունից, խոսում էինք ծմերուկի անորակության, մտավոր մանկուրտության, կանանց տարօրինակությունների, Ամառանոցում տեղացած կարկուտի ու նման բաների մասին: Ու որպեսզի մեր մեջ չմեռներ դատելու ջիղը, երբեմն-երբեմն Արմեն Տեր-Սահակյանի հրոսակախմբի դատավարության ընթացքին էինք հետեւում: Նորմալ գիրք չկարդացող, անվերջ նեղվացող, աշխարհի վերն ու դիրը կորցնող մարդ ենք դառնում: Ու որպեսզի մեր միջից կամաց-կամաց դուրս եկող քաղցրությունը ինչ-որ բանով լցնեինք, կծու պղպեղ էինք ուզում, անչափ կծու: Մեզանից միայն մի քանիսը հիշում էին, որ 75 տարի առաջ Պարույր Սեւակ ու Սերգեյ Փառաջանով էին ծնվել: Չէ, մենք կծու պղպեղ էինք ուզում (ինքներս մեզ սովորեցրել ենք):

Եղավ էլ, դա էլ ստացանք:

«Նորաբերդը» տպագրում է հանրապետության գլխավոր դատախազության քննչական վարչության մեղադրական եզրակացությունը Վանո Սիրադեղյանի, Վահան Հարությունյանի եւ մյուսների թիվ 62202499 գործի մեղադրական եզրակացությունը, Երեւանի Նոր-Ավանի առաջին ատյանի դատարանում շարունակվում է Արմեն Տեր-Սահակյանի ղեկավարած խմբի դատավարությունը, «Իրավունքը» տպագրում է Վահան Հարությունյանի մեղադրանքներն ու ցուցմունքները: Այսինքն, կրկին ուշադրության կիզակետում Վանո Սիրադեղյանն է:

Գրող մարդու համար դժվար է իրավաբանական ճիշտ գնահատական տալ այս ամենին: Պարզապես արհեստավարժ իրավաբաններին ուզում եմ հարցնել, քանի դեռ չի ավարտվել Արմեն Տեր-Սահակյանի խմբի դատավարությունը եւ դատարանը վճիռ չի կայացրել, օրինակա՞ն է Վահան Հարությունյանի ցուցմունքներն ու թիվ 62202499 գործի մեղադրական եզրակացությունը հրապարակելը, դրանք չե՞ն ազդի սեպտեմբերի կեսերին սպասվելիք դատավարության եւ այժմ ընթացողի վերջնական արդյունքի վրա (չէ՞ որ այս ամենը գալիս, միահյուսվում է մի ընդհանուր գործում): Հնարավոր է, չէ՞, որ կարդալով «Նորաբերդի» եւ «Իրավունքի» հրապարակումները, Արմեն Տեր-Սահակյանը եւ նրա խմբի անդամները հենց դահլիճում նոր ցուցմունքներ կարող են տալ, որոնք էականորեն կարող են փոխել այս երկու դատավարությունների ընթացքը: Կրկնում եմ, իրավաբան չեմ, պարզապես ուզում եմ հավաստիանալ այս հրապարակումների օրինականությանը:

Ամեն դեպքում, բոլորին արդեն տեղեկություններ են հասնում, որ մոտ ժամանակներս սպասվում է աղմկալից մի դատավարություն: Հուլիսի 28-ին Արմենպրեսը մի տեղեկատվություն է հրապարակում, որ ըստ մեղադրանքի Վանո Սիրադեղյանի, Վահան Հարությունյանի եւ մյուսների քրեական գործն ուղարկվել է Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարան՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի համապատասխան հոդվածներով նրանց դատի տալու միջնորդությամբ: Այնուհետեւ իմանում ենք, որ գործը հանձնվել է Մալաթիա-Սեբաստիայի առաջին ատյանի դատարան: Օգոստոսի 25-ին էլ իմանում ենք, որ դատավարությունը նախագահելու է այս դատարանի դատավոր Ռազմիկ Թովմասյանը:

Մեր գործը հեշտանում է: Մեզանից ոմանք սպասում են Վանոյի արդարացմանը, մյուսները կախաղանից կախված Վանոյին են տեսնում: Աստվա՛ծ իմ, այս ինչ հիվանդ ոգեւորություն է, այս ինչ կրքեր են: Ու այս ոգեւորության ժամանակ գլխի չենք ընկնում, որ ինքներս մեզ ենք դատում, մեր խելամտությունը, սառնարյունությունը, արդարամտությունը, մեր մեջ եղած սերն ու ատելությունն ենք դնում կշեռքին: Նորից ասեմ՝ ինքներս մեզ ենք դատում: Բայց պետք է, չէ՞, սպասել, տեսնել, թե դատն ինչպես է ընթանում, ինչպիսի վճիռ է կայացվելու: Չէ, չենք սպասում: Այժմ էլ սկսում ենք քննել դատավորին՝ Ռազմիկ Թովմասյանին:

Չարժե փաստեր հավաքելու համար այստեղ, այնտեղ գնալ, այս ու այն իրավաբանին հարցնել: Իրավաբանական աշխարհում նա հայտնի է որպես պարկեշտ, օրինապահ մարդ: Հայ նահապետական ընտանիքի օրենքներով դաստիարակված, պաշտոնական աստիճաններով առաջ գնացած, երբեք հովանավոր եւ հովանավորի կարիք չունեցած Ռազմիկ Թովմասյանը 1970 թվականին Երեւանի պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետն ավարտելուց հետո աշխատանքի է անցել փաստաբանական կոլեգիայում: 20 տարի աշխատել է որպես փաստաբան: 1991 թ. փետրվարի 11-ից ՀՀ Գերագույն դատարանի անդամ էր: Այնուհետեւ աշխատել է Մասիսի շրջանի դատարանի նախագահ: Այժմ էլ Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի առաջին ատյանի դատարանում է:

Գերագույն դատարանում աշխատելիս ամեն տարի մինչեւ 20 քրեական գործ է քննել: Դատավորական ողջ գործունեության ընթացքում միայն մեկ անգամ է մահապատժի դատավճիռ կարդացել: Հրաշալի զրուցակից է, հանգիստ բնավորության տեր, բայց՝ վճռական:

Ու ահա, Ռազմիկ Թովմասյանը մի քանի օր հետո նախագահելու է մեր հասարակության անչափ հուզող կարեւոր այս դատավարությունում: Որքան դժվար է կանխագուշակել դատավարության ընթացքն ու ավարտը, նույնքան դժվար է տեսնել Ռազմիկ Թովմասյանի ապագան: Այսպիսի դատավարություններից հետո կամ մեծ թռիչք ու ճանաչում է սպասում, կամ... մեծ անկում: Անչափ դժվար է որեւէ կանխագուշակում անելը: Ամեն դեպքում համոզված ենք դատավորի պարկեշտությանը:

Սպասենք, ինքներս մեզ ստիպենք սպասել: «Կախել պետք չէ ներել» հանրահայտ արտահայտության ստորակետը դնելու է Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի առաջին ատյանի դատավոր Ռազմիկ Թովմասյանը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

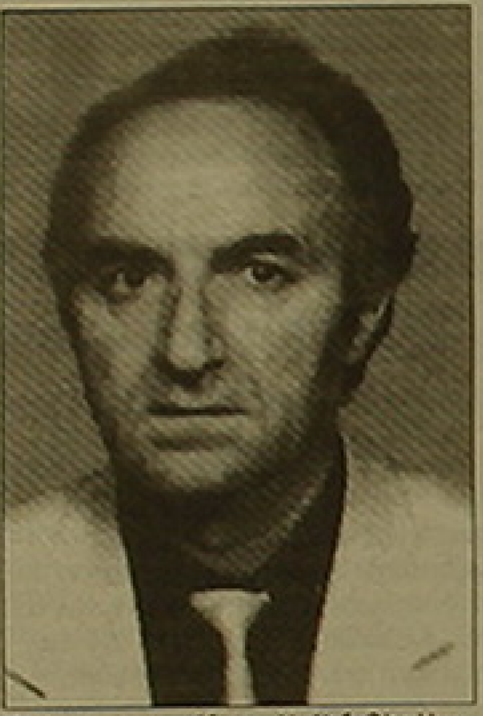

100 հազար շիշ կոնյակ կարտահանվի Միացյալ Նահանգներ

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կարծես թե իրականանում է ՀՀ նախկին վարչապետ Արմեն Դարբինյանի այն պնդումը, որ բոլոր անհրաժեշտ նախադրյալները կան կոնյակի իրացումն ավելացնելու համար ոչ միայն իր ավանդական շուկաներում ԱՊՀ երկրներում, այլեւ արեւմտյան շուկաներում: 1999 թ. օգոստոսի 25-ին Երեւանի կոնյակի գործարանի (ԵԿԳ) նախագահ Պիեռ Լառեչը եւ ամերիկյան «Սահարեկս» ընկերության նախագահ Մինաս Մարգարյանը ստորագրել են համաձայնագիր ԵԿԳ-ից 100 000 շիշ կոնյակ ԱՄՆ արտահանման մասին:

ԵԿԳ-ի արտաքին կապերի եւ հասարակական հարաբերությունների տնօրինությունը հայտնել է, որ համաձայնագիրն ամրագրում է «Սահարեկս» ընկերության ԵԿԳ-ի կոնյակների ԱՄՆ-ում միակ պաշտոնական արտահանողի իրավունքը:

Մինաս եւ Արա Մարգարյանների գլխավորած «Սահարեկս» ընկերությունը, որն առավել քան տասը տարի թորած սպիրտներ, գինիներ, գարեջուր եւ, մասնավորապես, հայկական կոնյակներ է արտահանում ԱՄՆ, ներկայումս ԵԿԳ-ի արտադրանքը վաճառում է ԱՄՆ 22 նահանգներում: Ընկերությունը նպատակ ունի ընդարձակել իր գործունեության շրջանակները եւ հայկական կոնյակի վաճառքն իրականացնել ԱՄՆ-ի ողջ տարածքում:

«Պեռնո Ռիկար» ընկերության ղեկավարությունը խոստացել է օգտագործելով ընկերության բաշխման սեփական ցանցը, ապահովել հայկական բրենդիի արտահանումը: «Պեռնո Ռիկարի» ռազմավարական պլանները կոնյակի գործարանի նկատմամբ ընդգրկում են հզոր միջազգային մարկետինգի անցկացում՝ նպատակ ունենալով ավելացնել վաճառքի ծավալները, ներկայացնելով հայկական կոնյակը համաշխարհային հանրությանը, ինչպես նաեւ ամրացնելով նրա ներկայությունը Հայաստանում եւ նախկին Խորհրդային Միությունում, հայտարարվել է նախկինում «Պեռնո Ռիկարի» ղեկավարության կողմից:

Ֆրանսիական «Պեռնո Ռիկար» ընկերությունը այս տարի արդեն ներդրել է 5 մլն. դոլար: Ինչպես հայտարարել է Պ. Լառեչը, կոնյակի արտադրությունը եւ իրացումն ավելացնելու համար մոտակա մի քանի տարիներին ներդրումների ամենամյա ծավալը նույնպես կկազմի 5 մլն. դոլար: Նախատեսվում է մոտ 2,5 մլն. դոլար ներդնել կոնյակի սպիրտների սպառումը կազմակերպելու համար, որոնց ծավալները այսօր կազմում են 17 մլն. լիտր:

ԱԶԳ

Բունդեսթագի եւ Բունդեսռատի 50-ամյակին՝ նաեւ ՀՀ ԱԺ պատվիրակությունը

Հայաստանի Հանրապետության ԱԺ 6 հոգանոց պատվիրակությունը մասնակցելու է սեպտեմբերի 5-7-ը Բոննում եւ Բեռլինում կայանալիք Բունդեսթագի եւ Բունդեսռատի 50-ամյակի հոբելյանական միջոցառումներին: ՀՀ պաշտոնական պատվիրակությունը ղեկավարում է ԱԺ նախագահ Կարեն Դեմիրճյանը, որ ԳԴՀ է ժամանելու իր տիկնոջ, ինչպես նաեւ ԱԺ արտաքին հարաբերությունների մշտական հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյանի, «Կայունություն» պատգամավորական խմբի ղեկավար Հովհաննես Հովհաննիսյանի հետ: ԳԴՀ պառլամենտական մարմնի հրավերով միջոցառումներին ներկա կլինեն եվրոպական երկրների, «Մեծ յոթնյակի», ինչպես նաեւ որոշ երկրների խորհրդարանների նախագահներ եւ ներկայացուցիչներ: Ինչպես տեղեկացանք Բոննում ՀՀ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանից, պաշտոնական միջոցառումը կսկսվի սեպտեմբերի 5-ին, Բոննի քաղաքապետարանում կայանալիք հանդիպումից, որի ժամանակ հյուրերը գրառում պիտի արձանագրեն Բոնն քաղաքի «ոսկե հուշամատյանում»: Այնուհետեւ Պետերսբերգում պաշտոնական ընթրիք կտրվի Բոննի քաղաքապետուհի տիկին Դիմանի, Բունդեսթագի նախագահ պրն Թիրզեի եւ Բունդեսռատի նախագահ պրն Կոխի կողմից: Սեպտեմբերի 6-ի առավոտյան նախատեսված է հանդիպում ԳԴՀ արտգործնախարար Յոշկա Ֆիշերի հետ: Հոբելյանական բուն հանդիսությունը կսկսվի նույն օրը, պատմության թանգարանի շենքում: Կհնչեն ելույթներ, որոնց կհետեւի պաշտոնական ընդունելություն: Սրա հյուրերը կմեկնեն Բունդեսթագի պլենար նիստերի դահլիճ՝ հետեւելու «Եվրոպական ինտեգրացումը եւ միջազգային համագործակցությունը» թեմայով կոնֆերանսին: Պրն Թիրզեի բացման խոսքին կհաջորդի ԵՄ նախագահող երկրի՝ Ֆինլանդիայի խորհրդարանի նախագահի ելույթը, ապա՝ բանավեճ եւ այլ ելույթներ, որի շրջանակներում հանդես կգա նաեւ ՀՀ ԱԺ նախագահը: Երեկոյան հյուրերը կմեկնեն Բեռլին: Սեպտեմբերի 7-ի առավոտյան նախաճաշ կտրվի Նախագահական Բելվյու դղյակում՝ ԳԴՀ նախագահ Ռաուի մոտ: Այնուհետեւ կսկսվի Ռայխսթագի տոնակատարությունը, ելույթներ կունենան Բունդեսթագի բոլոր խմբակցությունների նախագահները, Բեռլինի պատգամավորների տան նախագահը եւ այլք: Տոնակատարությունը կեզրափակվի հանդիպում-ճանապարհորդությամբ՝ Շպրե գետի վրա մատուցվելիք ճաշով:

ԳԴՀ-ում գտնվելու օրերին ՀՀ պատվիրակությունը որոշ երկրների ներկայացուցիչների հետ երկկողմ հանդիպումներ կունենա, նախատեսվում է առանձին հանդիպում Բունդեսթագի «Կովկաս» պատգամավորական խմբի նախագահ Լյորինգի հետ: Ծրագրված երկու հանդիպում էլ հայ համայնքի հետ՝ Քյոլնում եւ Բեռլինում:

ԱՆԱՀԻՏ ՏՈՆԱՄԱՆՓՅԱՆ
Գերմանիա

Ստամբուլի հայկական շինությունները երկրաշարժից կրել են 1,2 մլն դոլարի վնաս

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայում տեղի ունեցած 7,4 բալի ուժգնությամբ երկրաշարժի հետեւանքով Ստամբուլում հայկական շինությունների, առաջնորդարանի, հիվանդանոցի եւ 9 եկեղեցիների կրած նախնական վնասը գնահատվում է մոտ 1 միլիոն 200 հազար դոլար, հաղորդում է «Ամերիկայի ձայնը»:

Ստամբուլի մերձակա Գումգափուի հայկական առաջնորդարանի բակը շարունակում է իբրեւ կացարան ծառայել երկրաշարժից անտուն մնացած բնակիչների համար: Հարյուրավոր մարդիկ, որոնք մնացել են Հայոց առաջնորդարանի սուրբ Աստվածածնի եկեղեցու բակում, հետցնցումների երկյուղից գերադասում են քնել բաց երկնքի տակ: Հիվանդությունների ու համաճարակների սպառնալիքն աճում է ջրի եւ առողջապահական պայմանների անբավարարության պատճառով:

Սուրբ Փրկիչ հայկական հիվանդանոցն աշխատում է լրիվ ծանրաբեռնվածությամբ, ընդունելով երկու բնակավայրերի երկրաշարժից տուժած բազմաթիվ անձանց:

Երեւանի դպրոցներում ուսուցիչների պակաս է զգացվում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ներկայումս Երեւանի դպրոցներում կա 165 մասնագետի, հիմնականում աշխարհագրության, պատմության, աշխատանքի ուսուցման եւ ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչների պակաս: Եվ, չնայած համապատասխան կադրերի պակաս հանրապետությունում չի զգացվում, Երեւանի քաղաքապետարանի կրթության վարչության պետ Սիլվա Խրիմյանի խոսքերով, վերջիններս խուսափում են տանելու ուսուցչի լարված եւ միաժամանակ ցածր վարձատրվող աշխատանքը: Օգոստոսի 27-ին նոր ուսումնական տարվա նախապատրաստական աշխատանքներին նվիրված մամուլի ասուլիսում կրթության վարչության պետը հայտնեց, որ այս հարցին զուգահեռ ներկայումս փորձ է արվում լուծել դպրոցների նյութատեխնիկական բազայի համալրման հարցը, իսկ դպրոցներում սկսվել է 46 անուն գրքերից 11-ի բաշխումը:

Սիլվա Խրիմյանի խոսքերով, ամառային ամիսներին ակտիվ աշխատանք է տարվել դպրոցներում շինվերանորոգման աշխատանքների իրականացման ուղղությամբ: Այսպես, քաղաքապետարանի ենթակայության տակ գտնվող 52 դպրոցներում կապիտալ վերանորոգման աշխատանքների իրականացման նպատակով 110 մլն. դրամ է հատկացվել պետբյուջեից, 13 դպրոցների կապիտալ վերանորոգման նպատակով 175 հազար դոլար է տրամադրել Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամը, եւս 131 դպրոցներում տանիքների վերանորոգման նպատակով 70 հազար դոլարի տրամադրման պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ԱՄՆ-ի «Վաղվանաց աստղերի» ծրագրի հետ: Ըստ նրա, Երեւանի դպրոցների մասնակի վերանորոգման հարցում քաղաքապետարանին մեծ աջակցություն են ցուցաբերել նաեւ «Ազնավուրը՝ Հայաստանին» հիմնադրամը, դպրոցների հոգաբարձուների խորհուրդները, դպրոցներին կցված ձեռնարկությունները եւ բարերարները:

Խրիմյանը անդրադարձավ նաեւ նոր ուսումնական տարվա կապակցությամբ կազմակերպվելիք միջոցառումներին եւ հայտնեց, որ սեպտեմբերի 1-5-ը հանրապետությունում հայտարարվելու է դպրության շաբաթ, իսկ սեպտեմբերի վերջին Երեւանում կազմակերպվելու է գիտաժողով, որին մասնակցելու են ՌԴ եւ ՀՀ դպրոցների, ինչպես նաեւ Երեւանի քույր քաղաքի կրթական համակարգի աշխատակիցներ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529053, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Կառավարություն

Պահանջվում են կուռքե՞ր՝ տապալելու համար

Երբ ԱԺ ընտրություններում համոզիչ հաղթանակի հասած «Միասնություն» դաշինքը նվաճեց կառավարություն ձեւավորելու իրավունքը՝ ստանձնելով նաեւ վերջինիս գործունեության համար պատասխանատվություն կրելու պարտավորեցնող ծանրությունը, բոլոր, այդ թվում՝ ընդդիմադիր, կիսաընդդիմադիր եւ ծայրահեղ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը դրական գնահատեցին երկրում տեղի ունեցող գործընթացները բնականոն հունի մեջ դնելու ընդունակ այդ իրողությունը: Երբ նորանշանակ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանը ներկայացրեց կառավարության կազմը, արձագանքները՝ ընդհանուր առմամբ՝ նույնպես դրական էին: Համենայն դեպս, նոր կառավարությունը բոլոր նախորդ կառավարությունների «հավաքական» չհայտարարվեց, շշուկներ եղան, բայց զանգակներ չհնչեցին, թե կառավարության կազմում նույն ծանոթ դեմքերն են, նույն դերակատարները, որոնց գործունեության արդյունքում ունենք այն, ինչ ունենք. բյուջեի «սահող» եւ շարունակ մեծացող ճեղքվածք, եկամտային մասի հաստատուն թերակատարում, ըստ այդմ՝ ամիսներ շարունակ չվճարվող աշխատավարձեր:

Ընդամենը երկու ամիս է անցել կառավարության ծրագրին ԱԺ-ի տված «հավանությունից», որի ընթացքում բյուջեի ճեղքվածքը հրաշքով չէր լցվելու, հարկերը միանգամից չէին հավաքվելու՝ քաղաքացիների նկատմամբ պետության պարտքը «փաթեթով» մարելու հազվագյուտ հնարավորություն ստեղծելով: Իրողություն, որ բոլորը հասկանում են, բայց «ըմբռնել» այլեւս չեն ուզում: Տարիների ընթացքում դրսեւորված ծով ըմբռնումից ծնված անհամբերության 9-րդ ալիքն սպառնում է ջնջել ամեն ինչ՝ իրենից հետո միայն ավերակներ թողնելու հեռանկարով:

Երկու ամիսը բավական էր, որ «Միասնություն» դաշինքը գլխի ընկներ, որ կառավարության պորտֆելների «տորթից» շատ ավելի մեծ բաժին կարող էր ստանալ, ճանաչել է (եթե այդ պորտֆելներն հիմնանպաստ են, ապա ՀԺԿ-ականների եւ ՀՀԿ-ականների անհանգստությունը բնական է), որ ստանձնած պատասխանատվությունը համարժեք չէ նվաճած իշխանական լծակներին: Այս խորապատկերում բնականաբար սկսվելու էր ճակատագրի փնտրտուքը, որ լավագույնս դրսեւորվեց ԱԺ արտահերթ նիստում, երբ խորհրդարանում ներկայացված բոլոր կուսակցությունները իրենց հոգու պարտքը համարեցին անվստահություն հայտնել նոր կառավարության բոլոր հին անդամներին (եւ ոչ միայն նրանց)՝ բացառություն անելով միայն վարչապետի համար, թեպետ վարչապետը բոլոր նախորդ կառավարությունների անփոփոխ անդամն էր՝ «ամենահինը» կառավարության ներկա կազմում, եւ բոլոր «հներին» անարգանքի սյունին գամելու պատրաստ գործիչները կառավարության նոր ղեկավարին էլ դիտել որ չխ...

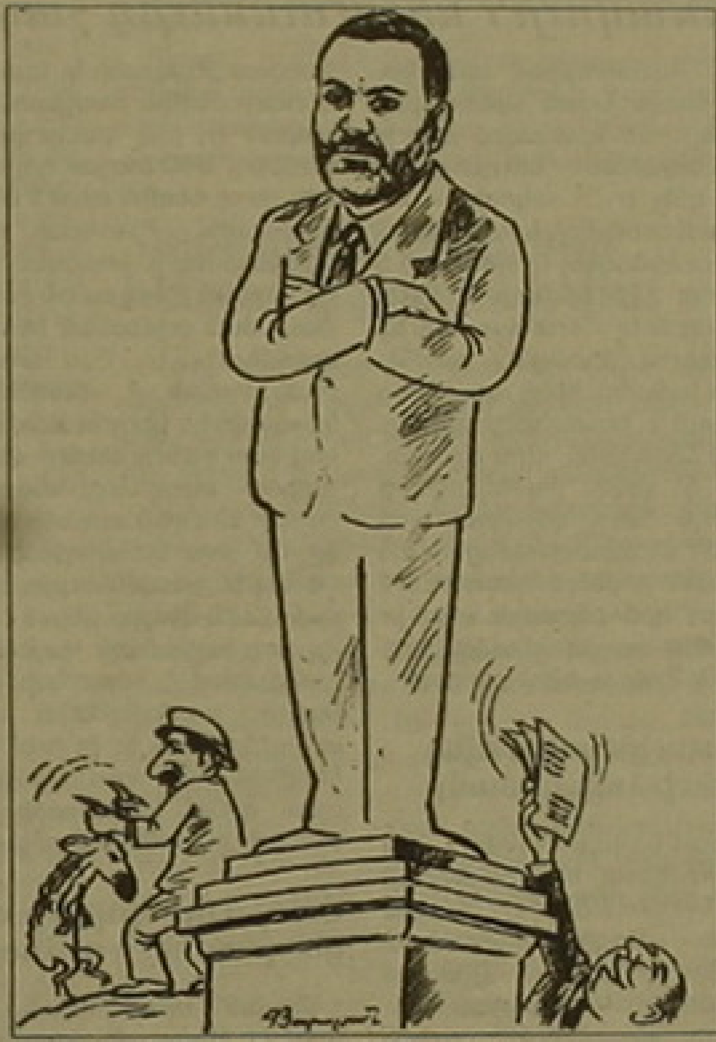

...նայեին: Վազգեն Սարգսյանի պարագան, սակայն, այլ է. վարչապետն այսօր ուժեղ է, իսկ «դանակավորները» սովորաբար թույլերի շուրջն են պտտվում...

Հետաքրքիր է, որ բյուջեի ճեղքվածքի առնչությամբ բարձրացված աղմուկից հետո բյուջետային անդունդի «հեղինակությունն» ամբողջությամբ Արմեն Դարբինյանի կառավարության վրա բարդելու միտումներ նկատվեցին, «մոռացվեց» նույնիսկ ռուսաստանյան ահարկու ճգնաժամի ազդեցությունը մեր տնտեսության վրա: Քավության նոխազի «փրկարարական» խուսափելու համար յուրաքանչյուր նոր վարչապետ առաջին հերթին թերեւս պետք է իր ստացած ժառանգության հայտարարագիրը ներկայացնի, յուրաքանչյուր նախագահ՝ իր նախորդի գործունեությանը «քաղաքատնտեսական» ընդգրկուն գնահատական տա, ինչպես Ռոբերտ Քոչարյանին խորհուրդ էին տալիս նախորդ իշխանություններին ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը: Այլապես հետեւությամբ կարող են հայտնվել ոչ միայն իրենց, այլեւ բոլոր նախորդների արած-չարածի համար պատասխան տալու մահացու վտանգին դեմ-հանդիման:

Այդ տեսակետից երեւս իրավացի էր Վազգեն Սարգսյանը՝ կառավարության նորամուտից անմիջապես հետո ամենաբարձր մակարդակով արձանագրելով առկա հիմնախնդիրների ամբողջ ծավալը բյուջեի ճեղքվածքով հանդերձ: Իրավացի էր, երբ հայտարարեց, որ այս կառավարությունը երկար է աշխատելու, ինչն այսօր, սակայն, խիստ կասկածելի է, քանզի օրակարգի գլխավոր խնդիրը կառավարության կազմի շուտափույթ «բարեփոխումն» է այն պարագայում, երբ այդ կառավարությունն ըստ էության չի աշխատել եւ երաշխիք չկա, որ «նորերը» չեն կրկնի իշխանական լծակները սեփական բարեկեցությանը ծառայեցնելու «հների» փորձը: Ըստ այդմ ակնհայտ է, որ պորտֆելների փոփոխությունը ոչ թե վատ աշխատանքի հետեւանք է, այլ քաղաքական հավակնությունների բավարարման միջոց, որին ընդդիմանալու ցանկություն առայժմ չեն դրսեւորում ոչ վարչապետը, ոչ էլ, առավել եւս Նախագահը: Ռոբերտ Քոչարյանը մի տեսակ կրավորական կեցվածք է ընդունել, կարծես որոշել է սահմանափակվել բացառապես արտաքին քաղաքականության, հատկապես Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման հարցերով եւ պալատական-դիվանագիտական ակտիվ գործունեությամբ՝ ձեռքերը լվանալով տնտեսական անցուդարձերից, որ եթե ոչ այսօր, ապա վաղը կարող են քաղաքական խուլուխուբերի վերածել: Մինչդեռ ժամանակին, ստանձնելով երկրի ղեկը, Նախագահը, սեփական փորձից ելնելով, հայտարարեց. «Ես գործող Նախագահ եմ լինելու... Երբ Նախագահը գործող չէ, վարչապետի համար շատ դժվար է աշխատելը»: Այս գործելակերպը զուգե թե բոլոր մնացած խնդիրները Ղարաբաղի հարցի լուծմանը ստորադասելու հետեւանք է, այդ առումով, թերեւս՝ հասկանալի: Սակայն որքա՞ն արդարացված է խորհրդարանական ընտրություններից հետո ծարդկանց հետ գոնե ավանդական «հարցազրուցային երկխոսությունից» հրաժարվելը՝ նույնիսկ այդ «գործառույթը» վարչապետին թողնելով, ըստ այդմ՝ յուղ լցնելով կուռքեր ստեղծելու մեր պատրաստակամության կրակի վրա:

Խոսքս Վազգեն Սարգսյանին հերթական կուռքը դարձնելու միտումների մասին է, այն բացառիկ վստահության մասին, որի հավաստիները մեր պետական-քաղաքական այրերը (փոքր բացառություններով) շռայլում են վարչապետի հասցեին՝ թուլացնելով իշխանության փորձությունը հաղթահարելու նրա «շանսերը»: «Վարչապետն ազնիվ է», «Վարչապետը կարող է», «Վարչապետը միակն է» մեղեդին դարձնելով ելույթների առանցքը, Վազգեն Սարգսյանին համոյախոսողների «խմբակցությունը» հերոսին վիշապ դարձնելու ճանապարհը չի՞ ընտրում: Իսկ վիշապ դարձած հերոսը, որի նախադեպն արդեն ունեցել ենք (խոսքը նախկին Նախագահի մասին է) վտանգավոր է...

ԼՈՒԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Կադրային դասեր՝ նոր սպասումներից ծագող

Սկիզբը էջ 1

Ֆինանսատնտեսական նախարարություններն ամենախոցելին են

Պատելով ԱԺ-ում, ինչպես նաեւ կառավարությունում առկա տրամադրություններից, փոփոխության ամենաառաջինը կարող է ենթարկվել գործադիր իշխանության ֆինանսատնտեսական ոլորտը: Հարվածի տակ են նախ առեւտրի եւ արդյունաբերության, ապա էկոնոմիկայի եւ սեփականաշնորհման նախարարությունները: Առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարար Հայկ Գեւորգյանին վերջին շրջանում հետապնդում են ձախողումները: Պատահական չի կարելի համարել, որ գործարարների, բանկիրների հետ վարչապետի հանդիպումներում Հայկ Գեւորգյանը չի երեւում: Նա աստիճանաբար մեկուսանում է արդյունաբերական քաղաքականությունից, եւ պատճառը պարզ է: Գառնիկ Նանագուլյանին փոխարինելով՝ Հայկ Գեւորգյանն այդպես էլ չկարողացավ որեւէ, թեկուզ փոքր դրական տեղաշարժ կատարել իրեն վստահված ոլորտում: Չունենալով համապատասխան ազդեցություն եւ կշիռ, նա չկարողացավ ներազդել ֆինանսական բլոկի նախարարների քաղաքականության վրա, որոնք մեծապես անտեսում են արդյունաբերողների խնդիրները: Նախարարից դժգոհ են եւ արդյունաբերող գործարարների միությունը, եւ այդ միության մեջ չմտնող անհատ, բայց մեր տնտեսության մեջ հաջողության հասած տնտեսվարողները: Այսինքն՝ նախարարը չդարձավ դրական իմաստով հովանավոր եւ սահմանափակ տնտեսական քաղաքականության ֆավորիտ կախված գործարարների համար: Հիշեցնենք, որ ընտրություններից առաջ վարչապետ Արմեն Դարբինյանը Հայկ Գեւորգյանին պաշտոնազրկելու որոշում էր ընդունել, բայց այդ որոշումը նախագահի կողմից չվավերացվեց, քանզի առջեւում ընտրություններ էին, եւ Արմեն Դարբինյանի պաշտոնավարությունն իսկ հարցական էր: Առեւտրի եւ արդյունաբերության նոր նախարար դառնալու լուրջ հավակնություններ ունեն Կարեն Դեմիրճյանի շրջապատի որոշ անձեր, որոնք խորհրդային շրջանում զբաղեցրել են տրեստների պաշտոններ: Եթե որեւէ պայմանային տնտեսության համակարգին սովոր այս գործիչները կկարողանան հաղթահարել կարմիր տրեստների բարդույթը եւ դառնալ ազատական շուկայի համակարգում արդյունաբերության բարեփոխիչներ, դժվար է ասել, բայց մեծ հավանականությամբ կարելի է կանխատեսել, որ այս ոլորտը, ինչպես փոստի եւ հեռահաղորդակցության, քաղաքաշինության նախարարությունները կտրվեն ՀԺԿ-ին: ՀԺԿ-ն հավակնություններ ունի նաեւ առողջապահության նախարարի պաշտոնի հանդեպ: Պատահական չէ, որ Հայկ Նիկողոսյանը վերջերս եւ ԱԺ-ում, եւ ԶԼՄ-ներում անընդհատ ամբաստանվում է: Ամենալուրջ ամբաստանությունն այն է, որ նախարարը չի պաշտպանում իր ոլորտի շահերը, վճարովի առողջապահական համակարգի կողմնակից է, այնինչ ՀԺԿ-ն, ինչպես նաեւ Դաշնակցությունն ու Կոմկուսը կազմում են քաղաքական ձախ բլոկը, որը ԱԺ-ում մեծամասնություն է: Փաստենք, որ անցած խորհրդարանական ընտրությունները ընթացան անվճար բուժօգնության, կրթության եւ գիտության վերազարթոնքի կարգախոսով:

Էկոնոմիկայի նախարարությունն առ այսօր չունի իր կանոնադրությունը

Ֆինանսների նախարարությունից բաժանված այս կառույցը դեգերում է թե կառուցվածքային, թե ղեկավարման անորոշության մեջ: Հստակ չեն այս նախարարության գործառույթների ոլորտը, փոխնախարարները, վարչության պետերը: Ըստ որոշ տեղեկությունների, էկոնոմիկայի նախարարությունը կարող է ստանալ «տնտեսական բարեփոխումների նախարարություն» անվան հավելումը, այսինքն՝ ստանձնել նախորդ կառավարությունում գործող, այժմ լուծարված տնտեսական բարեփոխումների նախարարության գործառույթները: Գուցե այս փաստով է պայմանավորված Արմեն Դարբինյանի փոխարեն Վահրամ Ավանեսյանին էկոնոմիկայի նախարար նշանակելու վարկածը: Վահրամ Ավանեսյանը, որը հայտնի է իբրեւ լուրջ եւ մասնագիտական բարձր կարողությունների տեր տնտեսագետ, միաժամանակ համարվում է կարծր ազատականության կողմնակից: Եթե որեւէ կարծր ազատական հայացքների տեր եւ իր սկզբունքները պաշտպանելիս հետեւողական Վահրամ Ավանեսյանը կկարողանա աշխատել հիմնականում ձախ հայացքների կամ պետության կողմից կարգավորվող տնտեսության կողմնակից նախարարների հետ, պարզ է նման նշանակումը, եթե տեղի ունենա, առավել կխորացնի ՀԺԿ-ի, ինչպես նաեւ «Հանրապետականի» դժգոհությունը, եւ նրանք դարձյալ կհիշեցնեն Արմենակի, կոնյակի եւ միջազգային սեփականաշնորհման գործարքները, որոնց ժողովրդականությունը մեծ չէ, բայց բոլոր հանձնաժողովներում Վահրամ Ավանեսյանը եղել է: «Ազգի» աղբյուրներով՝ Վահրամ Ավանեսյանը կարող է զբաղեցնել ԿԲ նախագահի տեղակալի պաշտոնը: Այնուհանդերձ, Արմեն Դարբինյանի հեռացումը էկոնոմիկայի նախարարի պաշտոնից անխուսափելի է, թեեւ դա կարող է տեղի ունենալ մի փոքր ավելի ուշ՝ 2000 թ. պետբյուջեի քննարկումների նախօրեին:

Սեփականաշնորհման նախարարության ինքնուրույն գոյության նպատակահարմարությունը վաղուց է քննարկվում՝ դեռեւս վարչապետ Արմեն Դարբինյանի օրոք, որը պնդում էր, թե նախարար Պավել Ղալթախչյանը միայն լավ հաշվապահ-հաշվետար է: Այս նախարարությունը կարող է լուծարվել եւ վարչության կարգավիճակով ընդգրկվել տնտեսական, կառուցվածքային բարեփոխումների, էկոնոմիկայի նախարարության կազմում: Չմոռանանք, որ զանգվածային սեփականաշնորհման գործընթացն արդեն ավարտված է:

Գոլորշին եռացող կաթսայից պետք է բաց թողնել

Ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը եւս նոր բյուջեի քննարկումների ընթացքում կարող է հայտնվել տուգանային գոտում: Նրա վարկանիշը ԱԺ մեծամասնության, ինչպես նաեւ ընդդիմության շարքերում բարձր չէ: Ոչ ոք չի մոռանում Լեւոն Բարխուդարյանի ֆինանսների նախարար լինելու ժամանակը Հրանտ Բագրատյանի կառավարության կազմում: Բացի այդ՝ «Հանրապետական» կուսակցությունում կան շատ գործիչներ, որոնք իրենց տեսնում են այս ոլորտի ղեկավար պաշտոններում: Եթե ՀԺԿ-ն առավել հավակնում է արդյունաբերության եւ առողջապահության ոլորտների պաշտոններին, ապա «Հանրապետականը»՝ ֆինանսական: Պատգամավորներ Տիգրան Թորոսյանը, Հերմինե Նաղդալյանը եւ մի շարք երիտասարդ հանրապետականներ իրենց ելույթներում ավելի հաճախ են քննադատում ֆինանսների նախարարության եւ Կենտրոնական բանկի քաղաքականությունը թե՛ ՊԿՊ-ների շուկայում, թե՛ դրամավարկային, թե՛ գանձապետական համակարգերի ոլորտում: Շեշտենք, որ Լեւոն Բարխուդարյանի պաշտոնափոխությունն օրակարգ կարող է մտնել ավելի ուշ՝ 2000 թ. բյուջեի ընդունման պահին, քանզի այժմ մեր քաղաքատնտեսական կաթսան կհասնի եռման կիզակետին, եւ գոլորշի բաց թողնելու անհրաժեշտությունը հրատապ կլինի:

ԱԱ նախարարությունից անջատվող արտաքին հետախուզությո՞ւն

Եթե վերը նշված նախարարությունների, անձերի փոփոխությունները պայմանավորված են ներկուսակցական եւ պետության զարգացման հայեցակարգային խնդիրներով, ապա ԱԱ նախարարությունից անջատվող արտաքին հետախուզական վարչության ստեղծման տեղեկատվությունն առաջին պահին կարող է գնահատվել իբրեւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանի դիրքերի թուլացման փաստ: Սակայն ԱԱ նախարարի անձից վերանալու դեպքում, այս փոփոխությունը պետք է համարել տրամաբանական եւ սպասված: Հիշենք, որ դեռ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախագահության օրոք կար այսպիսի ծրագիր: Բացի այդ, ողջ աշխարհում՝ սկսյալ Ամերիկայից, վերջացրած Ռուսաստանով, արտաքին հետախուզությունն ունի առանձին կառույցներ՝ բարձր կարգավիճակով: Տարածաշրջանում կատարվող ռազմավարական փոփոխություններն էլ ավելի են կարեւորում արտաքին հետախուզության դերը Հայաստանի ազգային եւ պետական անվտանգության ապահովման գործում: Ողջ խնդիրն այն է, որ Հայաստանը կարողացավ այս ոլորտի արհեստավարժ մասնագետներին ցանուցիր անել ողջ ԱՊՀ տարածքով: Մեր կադրային հետախույզներից շատերն այսօր աշխատում են ՌԴ համապատասխան մարմիններում, քանզի այս ոլորտը մասնավել է անուշադրության:

Այսօր արտաքին հետախուզության վարչության ղեկավարի պաշտոնի հավակնորդ են համարվում երկու դեմքեր՝ Էդվարդ Սիմոնյանցը եւ Գուրգեն Եղիազարյանը: Պատելով ներիշխանական էշալոնում գոյությունից՝ Ռոբերտ Քոչարյան, Վազգեն Սարգսյան, Կարեն Դեմիրճյան, դյուրին չէ կանխատեսել. Ռոբերտ Քոչարյանը կհամաձայնի՞ արտաքին հետախուզությունն առանձնացնել ազգային անվտանգության նախարարությունից: Նրա այս քայլը քաղաքական ուժերը եւ հասարակությունը կգնահատեն որպես եւս մեկ զիջում, թեեւ կրկնենք, որ զուտ կառուցվածքային առումով սա անհրաժեշտ քայլ է:

digitised by A.R.A.R.@

«Արարատ» գինու կոմբինատի սեփականաշնորհման ոդիսականը

Բաժնետոմսերդ պայմանավորի՛ր ներդրումներիդ չափով

Երեւանի «Արարատ» գինու կոմբինատի սեփականաշնորհումը հայրենական ազատականացման պայծառ էջերից չէ։ Անցած ԱԺ-ում քննադատելով հայկական սեփականաշնորհման սոդոմ-գոմորը, պատգամավորները քանիցս վկայակոչել են մոտ 70 հազար դոլարով կոնյակի սպիրտի հնագույն պաշարներ եւ տեսակային գինիների հարուստ ժառանգ ունեցող այս ձեռնարկության սեփականաշնորհումը։ Սակայն 1997-ին սփյուռքահայ ներդնողների գալուստը գործարան պետք է պայմանավորեր թույլ տրված սխալների շտկումը։ Սփյուռքահայ ներդնողներ Կայծակ Ձեյթլյանը, Զավեն Կիրակոսյանը, Կարո Բազրգանյանը, Հովիկ Ավետիսյանը, Խաչիկ Սիմոնյանը ձեռք բերեցին «Արարատ» գինու կոմբինատի բաժնետոմսերի 51 տոկոսը ստեղծելով հայ-ամերիկա-կանադական ընկերություն եւ անմիջապես ավետեցին իրենց հեռահար ծրագրերը կոնյակի արտադրությունը բարձրացնել նոր որակի եւ Հայաստանում ստեղծել մրգահյութերի ու զովացուցիչ ըմպելիքների միջազգային չափանիշներին համապատասխան արտադրություն։ Այն ժամանակ այս ազնիվ առաքելությանը սատար կանգնեց Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Պիտեր Թոմսենը, որը հիշեցրեց սփյուռքահայ ներդնողներին եւ տեղացի սեփականատերերին հայկական մրգի հարուստ տեսականին եւ նրբահամ հյութեր արտադրելու հնարավորությունը։ Պիտեր Թոմսենը ամերիկահայ Կայծակ Ձեյթլյանին, որը դարձավ այս ընկերության գլխավոր տնօրենը, առաջարկեց իր օժանդակությունը հայտնի ամերիկյան ներդրումային ընկերությունից 3,5 մլն դոլարի վարկ ստանալու համար։ «Արարատ» գինու գործարանում ձեւավորվեց նաեւ «Արարատ-Նովա» ընկերությունը, որը պետք է զբաղվեր մրգահյութերի արտադրության կազմակերպմամբ։ 97-ի սկզբին ոչինչ չէր գուժում բաժնետերերի խորհրդում բռնկվելիք կայծակն ու փոթորիկը։

3,5 մլն դոլարի վարկը առկախվեց՝ բաժնետերերի հակամարտության պատճառով

Զավեն Կիրակոսյանն «Ազգի» համար այսպես մեկնաբանեց «Արարատ» գինու կոմբինատի եւ «Արարատ-Նովայի» ներդրումային ծրագրերի ձախողումը։ Ամերիկյան ներդրումային ընկերությունը բաժնետերերի խորհրդից պահանջեց ֆինանսական երաշխիքներ 3,5 մլն դոլար վարկ տրամադրելու համար։ Նրանք պահանջեցին նվազագույնը 1,25 մլն դոլարի ներդրում հիմնադիրների կողմից, որին պետք է գումարվեր վարկային 3,5 մլն դոլարը։ Հիշեցնենք, որ համատեղ ձեռնարկությունը ստեղծվել էր եւ սեփականաշնորհումը կայացել էր 5 մլն դոլարի ներդրումներ իրականացնելու իրավական պահանջով։ 51 տոկոս բաժնետոմսերի դիմաց առաջին տարին ներդրվել էր շուրջ 800 հազար դոլար, իսկ մինչ այդ մարվել էր գինու կոմբինատի ունեցած 400 հազար դոլարը գերազանցող պարտքը պետությանը եւ տարբեր բանկերի։ Ներդնողները Կայծակ Ձեյթլյանի գլխավորությամբ, որը սկզբում բաժնետոմսերի 20 տոկոսի տերն էր (ավելի ուշ նա ընկերությունից հեռացած գործարարներից գնեց եւս 7 տոկոս դառնալով միասին 27 տոկոս), պետք է այս 800 հազար ներդնումը հասցնեին 5 մլն-ի։ Զավեն Կիրակոսյանի ներկայացմամբ, ամերիկյան վարկատու ընկերությունը ֆինանսական աուդիտ անցկացնելուց հետո նշեց, որ «Արարատ» գինու կոմբինատի սփյուռքահայ ներդնողների ֆինանսական կարողություններին այնքան էլ չի վստահում։ Վստահության արժանացել էր միայն Նշան Աթենգյանը, որն ավելի ուշ միանալով ամերիկա-կանադական ներդնողների խմբին, գնել էր 51 տոկոսից 4 տոկոս բաժնետոմսեր։ Նշան Աթենգյանը համաձայնել էր հանուն 3,5 մլն վարկի՝ 1,25 մլն դոլարի ներդրում կատարել՝ տրամաբանորեն պահանջելով մեծացնել բաժնետոմսերի քանակը, հենց այս կետից էլ սկսվում է հակամարտությունը։ Կայծակ Ձեյթլյանը, որին պատկանում էր 51 տոկոս բաժնետոմսերի մեծագույն մասը, վճռաբար հրաժարվում է վերաբաշխումից։ Նշան Աթենգյանն ի վերջո հեռանում է «Արարատ» գինու կոմբինատից իր գումարները հաջողությամբ ներդնելով «Արմենիա» հյուրանոցում։

Երկու տարին ավարտվեց ծրագրերի ձախողմամբ

«Արարատ-Նովան» թղթի վրա մնաց, որովհետեւ պայմանագրում նշված ներդրումներն էլ մնացին թղթի վրա», «Ազգին» մանրամասնեց գինու կոմբինատի գլխավոր տնօրեն Զավեն Կիրակոսյանը։ Երկու տարին ավարտվում է, ուրեմն պետք է լուծարվի։ «Արարատ-Նովան» թղթի վրա է ստեղծվել, թղթի վրա էլ մնաց, որովհետեւ վարկերը չեկան»։ Սակայն Կայծակ Ձեյթլյանն իր երբեմնի գործընկերների հետ չի ցանկանում համաձայնել օրենքի պահանջին եւ լուծարել ընկերությունը, զուգահեռաբար նաեւ նվազեցնել իր բաժնետոմսերի քանակը Երեւանի գինու կոմբինատում։ Զավեն Կիրակոսյանը մեզ մատնացույց արեց ընկերության ստեղծման պայմանագիրը, ուր նշված է, որ երկու տարի անցնելուց հետո, եթե բաժնետերերը չեն ապահովում պայմանագրով սահմանված 5 մլն դոլարի ներդրումը, ապա նրանց բաժնետոմսերի քանակը նվազեցվում է համարժեք կատարված ներդրումներին։ Այսպիսով, քանի որ Կայծակ Ձեյթլյանի եւ նրա գործընկերների ձեռքին բաժնետոմսերի 42 տոկոսն էր, իսկ կատարված ներդրումները՝ 850 հազար դոլար, ապա այս չորսի ձեռքին պետք է մնա բաժնետոմսերի 7 տոկոսը, մնացյալ բաժնետոմսերը կհանվեն վաճառքի։ Կայծակ Ձեյթլյանին բաժնեզրկման նման օրինական հեռանկարը վրդովեցրել էր։ Ըստ ամենայնի, նրան ծանոթ չէ «Բաժնետոմսերդ կարգավորի՛ր ներդրումներիդ քանակով կամ ոտքերդ մեկնի՛ր վերմակիդ չափով» սկզբունքը։ Կենտրոն համայնքի առաջին ատյանի դատարանը, ուր չորս ներդնողների հայցով սկսվել էր դատաքննությունը, օգոստոսի 13-ին վերջին վճիռն է կայացրել, որի համաձայն Կայծակ Ձեյթլյանը պետք է ենթարկվի պայմանագրի պահանջներին, այսինքն այսուհետ նրան եւ իր երբեմնի գործընկերներին են պատկանում «Արարատ» գինու կոմբինատի բաժնետոմսերի ընդամենը 7 տոկոսը։

Շուրջ 6 մլն դոլարի նոր ներդրումների որոնում

Զավեն Կիրակոսյանը, որին Կայծակ Ձեյթլյանը Խաչիկ Սիմոնյանի, Կարո Բազրգյանի եւ Հովիկ Ավետիսյանի միջոցով փորձել էր հեռացնել գլխավոր տնօրենի պաշտոնից՝ պատճառաբանելով, թե վերջինս ոչ մի ցենտ չի ներդրել ընկերության մեջ, «Արարատ» կոմբինատի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում վերահաստատել է իր պաշտոնը։ «Ազգին» նա հավաստիացրեց, որ սկսում է գինու կոմբինատի զարգացման նոր ծրագիր դարձյալ 2 ուղղություններով. ա) կոնյակի արտադրության զարգացում, որը ներառում է նաեւ սպիրտների պաշարների ավելացում, խաղողի մթերումներ (հիշեցնենք, որ «Արարատ» գինու կոմբինատը ՀՀ կառավարության որոշմամբ Երեւանի կոնյակի գործարանի սեփականատեր «Պեռնո Ռիկարի» հետ մեկտեղ երկրորդ ընկերությունն է, որ իրավունք ունի «Արարատ» լոգոյով կոնյակ արտադրել)։ Սեփականաշնորհման պահից առ այսօր գործարանը խաղողի մթերումներ չի իրականացրել ֆինանսական միջոցների պակասի պատճառով, ոչ մի գրամ խաղողի նոր սպիրտ եւ գինենյութ չի պատրաստվել։ բ) Մրգահյութի արտադրություն, մրգահյութի 90 տոկոսը պետք է արտադրվի հայկական մրգերի հիման վրա եւ միայն 10 տոկոսը՝ ներմուծված խտանյութերի նարինջ, մանդարին, մանգո։ Զավեն Կիրակոսյանը հույս ունի Հայաստանում վերսկսել բուն հայկական հյութերի արտադրություն միջազգային չափանիշներով եւ փաթեթավորմամբ, որի համար կմթերվեն նուռ, բալ, մասուր, լոլիկ, տանձ, խնձոր, դեղձ եւ ծիրան։ Արդյունքում, նրա համոզմամբ, Հայաստանում շուրջ 40 հազար ընտանիք կունենա աշխատատեղ։ Մնում է լոկ հուսալ, որ «Արարատ» կոմբինատի բաժնետոմսերի 7 տոկոսի սեփականատերերը Կայծակ Ձեյթլյանի գլխավորությամբ, չեն շարունակի խոչընդոտել գլխավոր տնօրենի եւ այլոց աշխատանքին քաղաքական դիմում-բողոքներ ուղղելով հանրապետության նախագահին, վարչապետին, կառավարությանը, քանզի դատական մարմիններն իրենց վճիռն արդեն կայացրել են, յուրաքանչյուր սեփականատեր իր ներդրումների համեմատ պետք է բաժնետոմսեր ունենա։ Եվ հարկ չկա բնավ սփյուռքում ու այլուր Հայաստանի ներդրումային գրավչության եւ ներդնողների շահերի պաշտպանության մասին բացասական լուրեր տարածելու, ինչով զբաղված է Կայծակ Ձեյթլյանը։ Ընդհակառակը՝ Հայաստանի դատարաններն ապացուցել են բոլոր ներդնողներին եւ պայմանագրերի տառն ու ոգին պահպանելու ունակությունը։

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Լաբորատորիայի վերագործարկմամբ կկանխվի անորակ կաթնամթերքի ներկրումը

Արդեն մի քանի տարի ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով գործունեությունը դադարեցրել է կաթի պրոբլեմային լաբորատորիան, որը վերահսկում էր կաթի վերամշակման բնագավառի աշխատանքները։ Ներկայացնում ենք հարցազրույց ՀՀ ԳԳԱ թղթակից անդամ, ՀԳԱ կաթի եւ մսի տեխնոլոգիայի ամբիոնի վարիչ, տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Ռազմիկ Բեգլարյանի հետ։

– Պարոն Բեգլարյան, ի՞նչ աշխատանքներ էր կատարում լաբորատորիան։ Այսօր ինչքանո՞վ զգալի է վերագործարկման անհրաժեշտությունը։

– Երեւանի անասնաբուժական-անասնաբուծական ինստիտուտի ժամանակակից տեխնոլոգիական սարքավորումներով հագեցած կաթի պրոբլեմային լաբորատորիան պայմանագրային հիմունքներով աշխատում էր նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների հետ, կապեր ուներ նաեւ աշխարհի 6 երկրների հետ։ Լաբորատորիայի ուսումնափորձնական կաթի գործարանն ուսումնագիտական բազա է եղել կաթի եւ կաթնամթերքների արտադրական տեխնոլոգիայի ֆակուլտետի ուսանողների եւ գիտական կադրերի պատրաստման համար։ Ամբիոնի եւ լաբորատորիայի բազայի վրա պատրաստել ենք 12 դոկտորներ, 110-ից ավելի գիտության թեկնածուներ ոչ միայն հանրապետության, այլեւ նախկին միության եւ արտասահմանյան տարբեր երկրների համար։

Մինչդեռ, նախկին կառավարության անհեռատես մոտեցման արդյունքում միավորվեցին գյուղատնտեսության բնագավառի երկու խոշոր ինստիտուտները, որպեսզի տարածք ազատեն ժողտնտեսության ինստիտուտի համար, որի շրջանավարտն էր վարչապետը (Հ. Բագրատյանի մասին է - Ն. Մ.)։

Լաբորատորիայի վերագործարկումը հնարավորություն կտա բարձրորակ մասնագետներ պատրաստել ոչ միայն հանրապետության համար, այլեւ Յունեսկոյի հովանավորությամբ Հայաստանում բացված միջազգային դպրոցում գյուղատնտեսության կենսատեխնոլոգիայի բնագավառի համար, որը մեծ օգուտ կբերի հանրապետությանը։ Լաբորատորիայում մշակվել են տարբեր տեսակի կաթնամթերքի տեխնոլոգիաներ, իսկ պանրի յուրաքանչյուր տեսակի համար պատրաստվել են յուրահատուկ մերաններ։ Այդ լաբորատորիայում է ստեղծվել եւ նախկինում անվճար ազգաբնակչությանն էին հատկացվում «Ացիդոֆիլին», «Նարինե» մանկական մերանները։ Լաբորատորիան ուսումնասիրում էր նաեւ պանիրների կաթնային հումքի անթափոն մշակման տեխնոլոգիան։ Օրինակ, առաջարկում էինք պանրի արտադրությունից ստացված շիճուկն օգտագործել մանկական սննդի, խմիչքների, հացաթխման արտադրությունում, քանի որ յուղազուրկ կաթը եւ շիճուկը հարուստ են անփոխարինելի ամինաթթուներով։ Ներկայումս այդ տեխնոլոգիաների մշակմամբ շարունակում է զբաղվել վերոհիշյալ ամբիոնը։ Միաժամանակ, նախկին լաբորատորիայի աշխատողները ու-

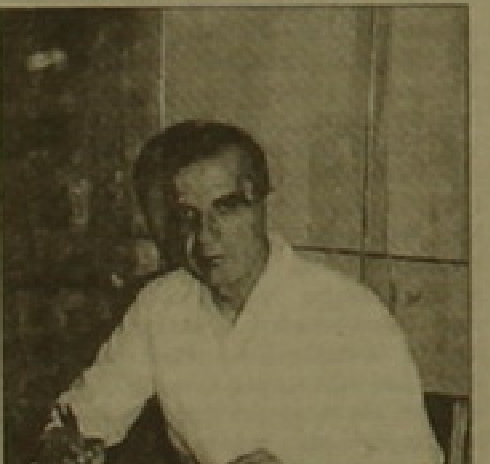

սումնասիրել են Հայաստանի տարբեր շրջաններում, Կրասնոդարի, Ստավրոպոլի երկրամասերում, Ալթայի, Պերմում, Բաշկիրիայում եւ այլուր արտադրվող կաթի որակը եւ ըստ այդմ մշակել պանրի տարբեր տեսակների («Ապխտած», «Գոռնի», «Հայկական», «Չանախ», «Բրինձա» եւ այլն) տեխնոլոգիաներ։

Ի դեպ, վերջինիս բազայի վրա ամբիոնում ստեղծվել է կաթնաթթվային մթերի թանգարան, որը միակն է հանրապետությունում։ Այնտեղ պահպանվում են կաթնաթթվային նույնականացված միկրոօրգանիզմներ։

Ներկայումս լաբորատորիայի գործունեությունը դադարեցվել է, իսկ 36 աշխատողները կորցրել են իրենց աշխատանքը։ Թերեւս [illegible] անհրաժեշտությունը մեծ է։

– Իսկ ի՞նչ է անհրաժեշտ այդքան կարեւորագույն գործունեություն իրականացնող լաբորատորիայի վերագործարկման համար։

– Նախ եւ առաջ՝ աջակցություն։ Լաբորատորիայի վերագործարկման համար դիմել ենք բոլոր կառավարություններին, բայց ոչ մի արձագանք։ Նախկին աշխատողները մեծ սպասելիք ունեն նորընտիր կառավարությունից։ Նախկին նյութատեխնիկական բազան պահպանվել է, ֆինանսավորման դեպքում անմիջապես կարող ենք վերսկսել աշխատանքները։ Իսկ դրա համար անհրաժեշտ է նվազագույնը 10 մլն դրամ։ Միայն լաբորատորիայի հավատարմագրման եւ վերահսկելու թույլտվություն ստանալու համար պետք է վճարենք 400 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ։ Ամբիոնի եւ լաբորատորիայի նախկին աշխատակիցներն ի վիճակի չեն վճարելու։

Պայմանագրային հիմունքներով պետք է աշխատի լաբորատորիան եւ կարճ ժամանակահատվածում ստացված գումարը կարող է փոխհատուցել։

– Եթե հաջողվի վերագործարկել, ի՞նչ նոր ծրագրեր կիրականացնեք։

– Գիտատեխնիկական մեծ ներդրումների շնորհիվ հնարավոր կդառնա հանրապետություն ներկրվող եւ արտադրվող կաթնամթերքի որակի վերահսկումը։ Կուսումնասիրվի ոչ միայն կաթնամթերքի ֆիզիկաքիմիական, մանրէաբանական հատկությունները, այլեւ անվտանգության պահանջները՝ ծանր, ռադիոակտիվ մետաղների, թունավոր նյութերի քանակությունը։ Դրանով ոչ միայն կկանխվի անորակ կաթնամթերքի մուտքը, այլեւ պետությանը մեծ օգուտ կբերվի, քանի որ կկանխվի փակ, ստվերային ճանապարհով ներկրվող մթերքների հոսքը Հայաստան եւ կխթանի տեղական, էկոլոգիապես մաքուր բարձրորակ կաթնամթերքների իրացումը, որը կբարձրացնի ֆերմերների, գյուղացիական կոլեկտիվ տնտեսությունների եւ այլ տնտեսավարողների շահագրգռվածությունը։ Բացի այդ, կստեղծվեն լծակներ դրանց պարտադիր ստուգման համար։ Գործունեության կանոնակարգը մշակվել է, համաձայն որի վերոհիշյալ կազմակերպությունը վերանվանվել է կաթնամթերքի ուսումնագիտաարտադրական եւ փորձաքննության լաբորատորիա։ Միաժամանակ այն պետք է ծառայի գյուղատնտեսական ակադեմիայի ուսումնական գործընթացի կազմակերպմանը, գիտական հետազոտությունների կատարմանը, ինչպես նաեւ արտադրության վերամշակող ճյուղին։ Պետք է վերահսկի նաեւ Հայաստանում արտադրվող եւ արտահանվող կաթնամթերքի որակը։ Թեեւ ներկայումս «Հայպետստանդարտը» եւ այլ կազմակերպություններ կատարում են նման ուսումնասիրություններ, սակայն ցանկալի կլիներ, որ դրանք իրագործի մասնագիտացված խումբը։

Լաբորատորիայի վերագործարկմամբ նոր աշխատատեղեր կստեղծվեն։ Չի կարելի անտեսել գիտական ներուժը, որը կարող է նոր տեխնոլոգիաներ մշակել, որոնց ներդրումից կարելի է կարճ ժամկետում մեծ օգուտներ ստանալ։

ՆԵԼԼԻ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

Լուսանկարը՝ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ

digitised by A.R.A.R.@

միջազգային

ԹԵԺ ԿԵՏԵՐ

Ղրղզստանը ռազմական օգնություն է խնդրում Ռուսաստանից

ԲԻՇՔԵԿ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ղրղզստանը դիմել է Ռուսաստանին խոշոր ավազակային կազմավորումները ոչնչացնելու խնդրում ռազմատեխնիկական, այդ թվում՝ զենքով, կապի միջոցներով եւ գիշերային տեսողության սարքերով, աջակցություն ցույց տալու խնդրանքով: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այս մասին այսօր Բիշքեկում կայացած մամլո ասուլիսում հայտնել է Ղրղզստանի պաշտպանության նախարարի պաշտոնակատար, գեներալ-լեյտենանտ Նուրիտդին Չոմոեւը: Նա չի բացառել, որ, հանդիպելով ուզբեկական հզոր բանակի դիմադրությանը, գրոհայինները կարող են առաջանալ Ղրղզստանի տարածքի խորքը: Նրա ասելով, Ղազախստանի պաշտպանության նախարար Մուխթար Ալթինբաեւը ռազմական օգնություն է առաջարկել Բիշքեկին:

Չեչնիայի սահմանային շրջաններում ուժեր են կուտակվում

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դաղստանում գրոհայինները փաստորեն դադարեցրել են կազմակերպված դիմադրությունը Չեչնիայի հետ սահմանակից շրջաններում եւ, զգալի կորուստներ կրելով, փոքր խմբերով ձգտում են անցնել Չեչնիայի տարածք: Առանձին խմբեր, օգտագործելով տեղանքի լեռնային ռելիեֆը, անցնում են պարտիզանական պատերազմի մարտավարության: Այդ մասին տեղեկանում ենք ՌԴ պաշտպանության նախարարության այսօր ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ում ստացված հաղորդումից:

Մինչդեռ Չեչնիայում խստացվում են չեչենադաղստանյան վարչական սահմանում սահմանապահ-մաքսային ծառայության պահակետերը: Չեչնիայի Հանրապետության իշխանությունները պահեստայինների զորահավաք են անցկացնում: Յուրաքանչյուր բնակավայրում ստեղծվում են ինքնապաշտպանության ջոկատներ, իսկ շրջաններում՝ գումարտակներ:

Ինչպես նշվում է ՌԴ պաշտպանության նախարարության հաղորդման մեջ, Չեչնիայի Դաղստանի հետ սահմանակից շրջաններում շարունակվում է ավազակային կազմավորումների ուժերի կուտակումը

Հարձակում Նազրանի հեռուստակենտրոնի վրա

ՆԱԶՐԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Մոսկվայի ժամանակով ժամը 3.30-ին զինված հարձակում է կատարվել Նազրան քաղաքի հեռուստակենտրոնի վրա, որը վերջերս են կառուցել թուրք շինարարները:

Հեռուստակենտրոնի անվտանգության ծառայության աշխատակիցները կասեցրել են այդ հարձակումը: Փոխհրաձգության ժամանակ հանցագործներից մեկին հաջողվել է որպես պատանդ ճանկել պահնորդներից մեկին: Հանցագործը սպառնալով պայթեցնել նռնակը, փորձել է պատանդի եսեւում թաքնվելով անհետանալ: Այն պահին, երբ նա մեքենա էր նստում, Ինգուշիայի ներքգործնախարարության աշխատակիցների հմուտ գործողությունների շնորհիվ, որոնք այդ պահին արդեն օգնության էին հասել հեռուստակենտրոնը պաշտպանողներին, հաջողվեց ազատել պատանդին, իսկ հանցագործն ինքը զոհվեց նռնակի պայթյունից:

Պարզվում է հարձակվողների ինքնությունը: Մնացած չորս զինված հանցագործներին հաջողվել է թաքնվել:

Ինչպես հայտնի է դարձել ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին, զինված ելուզակները մտադիր էին որպես պատանդ առեւանգել թուրք բանվորներին:

ՍԱՄՍՈՆ

«Զեռուսալեմ փոստ» թերթը խնարհում է ցեղասպանության ժխտման հարցերը

«Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը տեղեկացնում է, որ «Զեռուսալեմ փոստ մագազին» թերթում «Մերժված ցեղասպանությունը» խորագրով ծավալուն ուսումնասիրված եւ գրված մի հոդված է տպագրել նյույորքաբնակ ամերիկացի հայտնի լրագրողուհի Մարիլին Հենրին, որն ակտիվին մաս է կազմել Հայկական ազգային ինստիտուտի (ՀԱԻ) հովանավորությամբ եւ Հենրի Մորգենթաուի առաջնորդությամբ Հայաստան ժամանած պատվիրակությանը: Երեք մասանոց ծավալուն հոդվածն անդրադարձել է ցեղասպանության ժխտման հետեւանքով հայերի դիմագրաված բազում խնդիրներին:

Օգտագործելով ՀԱԻ-ի տրամադրած արխիվային փաստաթղթերը եւ հարցազրույցներ անցկացնելով հայ ղեկավարների, թուրքիայի եւ ամերիկացի Ողջակիզման մասնագետների, ինչպես նաեւ ամերիկահրեական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ, տիկ. Հենրին կարողացել է ուրվագծել ցեղասպանության ժխտման ազդեցությունը Հայաստանի խաղաղականության, տնտեսության եւ սփյուռքի հետ իր հարաբերությունների վրա: Նա հմտությամբ է անդրադարձել Հայկական ցեղասպանության ժխտման հանդեպ հրեական եւ ամերիկահրեական կազմակերպությունների ունեցած տարբեր տեսակետների քննարկման շատ նուրբ հարցին, ինչպես նաեւ տրամաբանված զուգահեռներ է անցկացրել հրեա եւ հայ ժողովուրդների անցած ողբերգությունների միջեւ՝ նշելով դրանց հետեւանքով աշխարհում ցրված լինելու հանգամանքը եւ գոյատեւման համար մղված անդուլ պայքարի անհրաժեշտությունը:

Հոդվածն ուղեկցվել է 1917-19 թթ. Հայաստան այցելած Ջոն Էլդերի լուսանկարներով:

Որպես եզրակացություն Հենրին մեջբերել է Իտալիայի հայերի միության ներկայացուցիչ-անդամ Պիետրո Քյուլյուքյանի խոսքերը. «Ժամանակը եկել է միմյանց ավելի մոտենալու: Աշխարհը հոգնել է ողջակիզումից: Բայց եթե հայերն ու հրեաները համագործակցեն, գուցե կարելի կլինի վառ պահել հիշողությունը»:

Պիետրո Քյուլյուքյանը երկու կողմերի միջեւ սերտ կապեր հաստատելու կողմնակիցներից է:

Հ. Օ.

ԱՅԺ

Պապը, Սադդամը եւ Քրիստոսի ծննդյան 2000-ամյակը

Իրաքում կաթոլիկ եկեղեցու առաջնորդը հայտարարել է, որ դեկտեմբերի սկզբին Բաղդադ է ժամանելու Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս 2-րդը՝ դրանով սկիզբ դնելով մի շարք այցերի Միջին Արեւելքի սրբավայրեր: Մինչ այդ, պապն իր բուռն ցանկությունն էր հայտնել նշելու Քրիստոսի ծննդյան 2000-ամյակը, շրջագայելով Հին եւ Նոր կտակարաններին առնչվող սրբավայրերով: Նա սկսելու է Իրաքի հարավում գտնվող, մարգարե Աբրահամի ծննդավայր Ուր քաղաքից: Քահանայապետն ասել է, որ ուզում է քայլել Աբրահամի ոտնահետքերի վրայով: Բայց ցանկությունն իրականացնելու համար նա պետք է վայրէջք կատարի Բաղդադի Սադդամ Հուսեյնի անվան օդանավակայանում, այնուհետեւ ուղղաթիռով մեկնի Ուր: Իր հերթին, Իրաքի նախագահը ցանկանում է անձամբ դիմավորել եւ ողջունել պապին իր երկրում: Իսկ Ուր մեկնելու համար Հռոմի պապը պետք է ՄԱԿ-ից ստանա արտոնագիր Իրաքի օդասարածքով թռչելու էմբարգոն վերացնելու մասին, որը պարտադրված է Ծոցի 2-րդ պատերազմից ի վեր:

ԱՄՆ-ը եւ Իսրայելը դեմ են պապի այցին Իրաք, քանզի նրանք գիտակցում են դրա ուժեղ տպավորությունը, երբ Հովհաննես Պողոսը նկարվի Սադդամ Հուսեյնի հետ, ուստի փորձում են համոզել պապին չմեկնել Բաղդադ: Բայց եւ այնպես, Հռոմի պապը քննադատել է Իրաքին պարտադրված ՄԱԿ-ի պատժամիջոցները, եզրեցնելով, որ դրանք վնասում են միայն քաղաքացիներին, այդ թվում՝ երեխաներին եւ աղքատներին: Ինդիփենդընթ, BBC-ի թղթակիցը նշում է, որ Իրաքում կան շուրջ մեկ միլիոն արեւելյան կաթոլիկներ:

Այնուհետեւ պապը մտադիր է իր շրջագայությունը վերսկսել մարտին այցելելով Երուսաղեմ, Նազարեթ եւ Բեթղեհեմ քաղաքներ, ապա ուղեւորվելու է Դամասկոս:

Այնուհանդերձ, միջինարեւելյան այդ լայն շրջագայության քաղաքական խճճվածությունը խնդիրներ է առաջադրում Վատիկանում այցելությունների կազմակերպիչներին, թեեւ քահանայապետը հայտնել է իր մտադրությունը՝ խուսափելու իր շրջագայության քաղաքական որեւէ մեկնաբանումից, եւ այցելելու է միայն սրբավայրեր:

Ա. Մ.

Նոր գիրք Վատիկանի մասին՝ ծիծաղում են պապերը

«Ազգը» արդեն գրել է Վատիկանի ղեկավարությանը սաստիկ զայրացրած «Քամին փչում է Վատիկանում» գրքի մասին, որտեղ դատապարտվում էին կաթոլիկ առաջնորդների բարքերը: Օրերս Հռոմում ոմն խորհրդավոր «Անոնիմուս» («Անանուն») լույս է ընծայել «Նույնիսկ Վատիկանում» գիրքը, որն առաջինի յուրօրինակ շարունակությունն է: Եթե վերոհիշյալ գրքում նկարագրվում էին Վատիկանի վերնախավի որոշ ներկայացուցիչների պատեհապաշտությունը, մասոնականությունը, արվամոլությունը եւ այլ արատներ, ապա նոր գիրքը սահմանափակվում է 20-րդ դարի պապերի հետ կապված անեկդոտներով: Դրանք հիմնականում անմեղ պատմություններ են, որոնցից «ամենաթունդը» թերեւս Հովհաննես 23-րդ պապին առնչվող զրույցն է: Վերջինս «Ջոնի Ուոլքեր» մականունն էր ստացել համանուն վիսկիի հանդեպ ունեցած թուլության համար: Անեկդոտներից մեկում խոսվում է, թե ինչպես «Պիոս 11-րդ պապը մեկժամյա ելույթ ունեցավ, որտեղ իր աշխատակիցներին բացատրի, թե հարկավոր է կարճ խոսել»:

Ինչ վերաբերում է հեղինակի անվան բացակայությանը, դա ենթադրել է տալիս, թե նոր գիրքը գրվել է հենց Վատիկանի պատվերով եւ հավանությամբ, քանի որ լույս է տեսել «Անկորա» կաթոլիկ հրատարակչությունում: Վատիկանի վերնախավն ըստ երեւույթին մտադրվել է լույս ընծայել «աղմկահարույց» անհեղինակ գրքեր, որոնք եկամտաբեր կլինեին եւ առանձնապես չէին վնասի կաթոլիկ առաջնորդների հեղինակությանը:

Սակայն, ինչպես վկայում է «Պուենե» հանդեսը, եթե «Քամին փչում է Վատիկանում» գիրքը շարունակում է գլխավորել Իտալիայում ամենալավ վաճառվող գրական գործերի ցանկը, ապա անանուն հեղինակի «Նույնիսկ Վատիկանում» գրքի վաճառքն անհուսալի վիճակում է: Սա մեկ անգամ եւս ցույց է տալիս, որ ընթերցողները գնահատում են միայն իսկական քննադատությունը:

Պ. Բ.

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ

45 երկիր «ինտերնետատյացների» ցանկում

«Թղթակիցներ առանց սահմանի» միջազգային կազմակերպությունը, որը պաշտպանում է մամուլի ազատությունը եւ լրագրողների գործունեությունը, վերջերս կազմել է այն երկրների ցանկը, որոնք սահմանափակում կամ արհամարհում են իրենց քաղաքացիների ազատ առնչությունն «Ինտերնետ» համակարգչային ցանցի հետ: Այդ երկրների ղեկավարները փաստորեն սահմանափակում են իրենց քաղաքացիների խոսքի եւ տեղեկատվության ազատության իրավունքը:

Միջազգային համակարգչային ցանցի բոլոր ջատագովները համամիտ են, որ այս կամ այն պետության բնակիչների համար «Ինտերնետի» մատչելիությունը տվյալ պետությունում մարդկային իրավունքների հարգման յուրօրինակ ցուցիչ է: «Թղթակիցների» կազմած «ինտերնետատյաց» պետությունների ցանկում կա 45 երկիր, որոնցից 20-ը գնահատվում են որպես «Ինտերնետի» բացահայտ թշնամիներ: «Դրանք գլխավորապես այն երկրներն են, որոնցում մարդու իրավունքների խախտումները սովորական երեւույթ են», այս առնչությամբ գրում է «Պուենե» հանդեսը: Ամբողջատիրական վարչակարգերը չեն կարողանում հանդուրժել, որ իրենց երկրների քաղաքացիներն ազատորեն, առանց վերահսկողության ստանան անթույլատրելի տեղեկատվություն կամ կապի էլեկտրոնային միջոցներով հաղորդակցվեն տարբեր անձանց հետ:

«Ինտերնետը» մերժող պետությունների ցանկում են վերջին կոմունիստական երկրներ Չինաստանը, Կուբան, Վիետնամը, Հյուսիսային Կորեան, ինչպես նաեւ Լիբիան, նախկին ԽՍՀՄ-ի հանրապետություններ (Տաջիկստան, Թուրքմենստան, Ուզբեկստան, Ղազախստան, Կիրգիզիա, Ադրբեջան, Բելոռուսիա), Բիրման, Իրաքը, Սիրիան, Սուդանը, Սիեռա Լեոնեն, մասամբ՝ Թունիսը (վերջինս արգելում է «Միջազգային ներման» տեղեկատվությունը): Իսկ որոշ իսլամական պետություններում (Իրան, Սաուդյան Արաբիա) «Ինտերնետի» հետ առնչությունները սահմանափակվում են եւ վերահսկվում կրոնական իշխանությունների կողմից:

Պ. Բ.

Անջատեք ձեր արդուկն ու սալօջախն Ինտերնետի օգնությամբ

Առավոտյան արագ նախաճաշից հետո մի կերպ հասցնում ես ավտոբուսին կամ էլ սեփական մեքենայով աշխատանքի ես գնում՝ մտովի նախապատրաստվելով օրվա իրադարձություններին, երբ հանկարծ հիշում ես, որ մոռացել ես անջատել գազօջախը կամ արդուկը: Սակայն անտրամաբանելի եւ սարսափելի զգացմունքին, որն անմիջապես տիրում է քեզ, կարող է հաջորդել թեթեւություն, երբ մտաբերես, որ հնարավոր է սալօջախի կամ արդուկի վիճակը ստուգել Ինտերնետի օգնությամբ՝ աշխատատեղ հասնելուն պես: Անիրական թվացող այս հնարավորությունը կարող է սովորական կենցաղային դառնալ շատ շուտով, գրում է «Նյուզուիք» իր օգոստոսի 14-15-ի համարում:

Մասաչուսեթսի համալսարանի ավարտական կուրսի ուսանող Հ. Շրիկումարը վերջերս ստեղծել է իր կարկումարը վերջերս ամենափոքր վեբ-ծիրով աշխարհի ամենափոքր վեբ-սերվերը՝ 1/4-րդ մասնաչափ (մոտ 6 մմ) երկարությամբ չիփ, որը լուցկու գլխիկից մեծ չէ: Չնայած այս փոքրիկ սարքն իր հզորությամբ շատ է զիջում սովորական վեբ-սերվերին, այնուամենայնիվ, կատարում է նույն ֆունկցիաները՝ ուղարկել եւ ստանալ տեքստ, գրաֆիկ, ձայն՝ Ինտերնետի միջոցով: Ի վերջո, ասում է Շրիկումարը, փոքրիկ սերվերները կարելի է տեղադրել կենցաղային տարբեր սարքերի՝ զարթուցիչի, սրճեփի, միկրոալիքային վառարանի մեջ՝ դրանք միացնելով ցանցին օժտել Ինտերնետով ղեկավարվելու ունակությամբ: «Մենք բոլորս էլ ունենք այդ սարքերը, ասում է Շրիկումարը, սակայն արդեն այն պահն է եկել, երբ սկսել ենք ենթարկվել նրանց: Իմ կարծիքով, դա սխալ է»:

Այսուհետ Ինտերնետը կարող է ուղղել այդ սխալը:

Ար. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

Ներսեսի լույսն ու հիմայքը...

Ներսես Աշտարակեցու ծննդյան 230 եւ Ներսիսյան դպրոցի հիմնադրման 175-ամյակին

Ամենայն հայոց հովվապետ Ներսես Ե Աշտարակեցին բազմակողմանիորեն զարգացած, անհանգիստ բնավորությամբ, մշտապես որոնումների մեջ գտնվող մարդ էր: Ժամանակակիցները նրան հանրագետ էին անվանում. աստվածաբան, փիլիսոփա, պատմագետ, մանկավարժ եւ մատենագետ: Ուսանել է Էջմիածնի ժառանգավորաց դպրոցում, եղել է հայ ժողովրդի ազատագրական շարժման ռուսական կողմնորոշման ջերմ պաշտպան: Համոզված էր, որ բոլոր պետական-քաղաքական եւ սոցիալական ձեռնարկումները պետք է լինեն գիտականորեն հիմնավորված, որ ազգն իր գլխավոր օգուտն ու շահը կստանա միայն լուսավորության միջոցով, դրա շնորհիվ: «Մարդը որքան էլ ապրի», նշում է նա, պետք է մշտապես սովորի, մտածի սովորածի մասին: Ուսումնառությունն անընդմեջ պրոցես է սովորողի եւ դասատուի միջեւ, երկուստեք ստեղծագործ աշխատանք»: 1824-ի այս օրերին (175 տարի առաջ) Թիֆլիսում Ներսես Աշտարակեցու նախաձեռնությամբ հիմնվեց Ներսիսյան դպրոցը, որն սկզբնապես կոչվել է հայոց ուսումնարան: : Ուսումնական առաջին տարում ունեցել է 3 դասարան 80 աշակերտով, գոյատեւել է մեկ դար, 1924-ին տվել իր վերջին շրջանավարտները: Ունեցել է գիշերօթիկ բաժին, տեսուչներ են եղել ճանաչված մտավորականներ Պետրոս Սանդինյանը, Հարություն Ալամդարյանը, բաժանմունքներ Հավլաբար եւ Սոլոլակ թաղամասերում: Ներսեսի մտահղացմամբ վարժարան ընդունվեցին ազգի բոլոր խավերի ներկայացուցիչների երեխաները՝ ստանալով ընդհանուր հանրակրթական կրթություն: Սակայն, հետագայում, «Հայկական եկեղեցու մասին» ցարական կառավարության կանոնադրությամբ, Ներսիսյանը վերափոխվեց թեմական հոգեւոր սեմինարիայի, որի առաջ խնդիր էր դրված պատրաստել հայկական եկեղեցու կրտսեր եւ միջին սպասավորներ (դպիր, սարկավագ, քահանա): Այդ որոշումը զայրույթ պատճառեց գերագույն պատրիարքին, նա ստիպված եղավ պաշտոնապես հայտարարել. «Իմ հիմնադրած դպրոցը պատրաստելու է ոչ թե հոգեւոր այրեր, այլ աշխարհիկ լուսավորիչներ»: Կրթարանն այդպես էլ մնաց աշխարհիկ: Մեկ հարյուրամյակի ընթացքում դպրոցը տվեց երկու հազար շրջանավարտ: Այստեղ սովորել են Խաչատուր Աբովյանը, Ստեփանոս Նազարյանցը, Պերճ Պռոշյանը, Ղազարոս Աղայանը, Հովհաննես Թումանյանը, Դերենիկ Դեմիրճյանը, կուսակցական-պետական գործիչներ Հայկ Բժշկյանը (Գայ), Անաստաս Միկոյանը, այլք: Տարբեր ժամանակներում դասավանդել են Սունդուկյանը, Ծերենցը, Լեոն, Մանանդյանը: Անցած դարի կեսերին Ներսեսը Թիֆլիսում միաժամանակ բացեց առեւտրական ուսումնարան, որին ուրախությամբ արձագանքեց քաղաքի վաճառականությունը եւ գործարար շրջանների հետ միասին բարեգործական միջոցներով հիմնադրվեց Անդրկովկասյան առեւտրական ուսումնարանը, որը համընկավ ռուսական կայսր Նիկոլայ Առաջինի այցելությանը Էջմիածնի հոգեւոր աթոռ:

Թիֆլիսում ապրելու տարիներին նա սերտ կապերի մեջ էր Կովկասի զորքերի գլխավոր հրամանատար իշխան Պավել Ցիցիանովի համհարզ, Կովկասի ապագա փոխարքա Միխայիլ Վորոնցովի հետ: Նրանք միասին մասնակցել են ռուս-պարսկական պատերազմին, աչքի ընկել Գանձակը գրավելու ժամանակ: Պատերազմի տարիներին նրանք ապրում էին միեւնույն սպայական վրանում, համատեղ կիսում արշավի դժվարությունները: Նրանք միասին Էջմիածնի պարիսպների տակ մարտնչել են արյունարբու Աբաս Միրզայի դեմ: Թիֆլիսի հոգեւոր թեմի առաջնորդ աշխատելու տարիներին Ներսես Աշտարակեցին մեծ հեղինակություն էր վայելում վրահայ բնակչության շրջանում: Ռուս-պարսկական պատերազմից հետո կազմակերպում է հայկական կամավորական խմբեր, անձամբ մասնակցելով Երեւանի, Էջմիածնի, Սարդարապատի ազատագրմանը, նշանակալից դեր կատարում հայերի ներգաղթի եւ նոր Արեւելյան Հայաստանում տեղավորելու գործում: Ռուսաստանի հովանու ներքո հայկական ինքնավար պետություն ստեղծելու Ներսեսի ձգտումները շուտով հարուցեցին ցարական կառավարության դժգոհությունը: Հետեւանքը երկար սպասեցնել չտվեց. Կովկասի գեներալ-նահանգապետ ֆելդմարշալ կոմս Պասկեւիչի (Երեւանսկու) պահանջով նա հարկադրված է լինում թողնել Հայաստանն ու Վրաստանը եւ ժամանակավորապես տեղափոխվել Բեսարաբիա, որտեղ նշանակվել է հայոց թեմի առաջնորդ:

Միխայիլ Վորոնցովը նշանակվում է Կովկասի փոխարքա: Իմանալով այս լուրը, Ներսեսը ժամանում է Թիֆլիս, որտեղ, ի պատիվ նրա, փոխարքան ճոխ ընդունելություն է կազմակերպում:

Հետաքրքիր է իմանալ, որ Ռուսիո կայսր Նիկոլայ Առաջինը Ներսեսին հրավիրել է Սանկտ Պետերբուրգ անձնական ծանոթության համար: Թագավորի հետ Աշտարակեցու առանձնազրույցը տեւել է մի ամբողջ օր: Ինչպես հաղորդում են թերթերը, հայոց կաթողիկոսը խոսում էր ռուսերեն, ֆրանսերեն եւ գերմաներեն, առանց թարգմանչի բարձրացրել է ազգապաշտպան կարեւոր, անհետաձգելի հարցեր:

Հայրենասեր, ազգանվեր եւ բարերար կաթողիկոսն ապրեց 87 տարի: Հանգուցյալի դին Վրաստանի ամբողջ հայ հոգեւորականության, վիրահայության, Կովկասի փոխարքայի, Թիֆլիսի բարձրագույն իշխանությունների ուղեկցությամբ փոխադրվեց Վանքի եկեղեցի:

ԼԵՒՈՆ ԿԱՆՑՅԱՆ

Վարուժան Նալբանդյանի «Բացահայտ գաղտնիքը»՝ մեզ

Հիշատակելով ընկեր Մարկսին՝ կարելի է ասել, որ մարդը հասարակական կենդանի է, բայց հասարակ կենդանի չէ:

Գործիքներ արտադրող է, գլխացավանքներ՝ նույնպես:

Մարդուն ատող չկարծեք, երբ հարկադրված է կատարել ատողի կարգադրությունը: Նույնը վերաբերում է դերասանին, երբ հարկադրված ենթարկվում է բեմադրողին, այլապես նրան դուրս կհրավիրեն գոնե բեմադրությունից՝ իբրեւ թատրոնից դուրս գալու նախասենյակ:

Մարդ կա, որին թվում է, որ եթե կարող է վատություն անել ու չի անում, ուրեմն՝ լավություն է անում, եւ դու պարտավոր ես երախտապարտ լինել նրա: Իմանալ եւ կարողանալ... իմանալ, բայց չկարողանալ... իմանալ, բայց ուրիշի շատ իմանալու հետեւանքով չկարողանալ... չկարողանալ՝ չիմանալով հանդերձ... շատից շատ իմանալուց չկարողանալ...

Հիմարին հաղթելու համար հարկավոր է ընկալել նրա մտածելակերպը, ուստի անհրաժեշտ է, որ ինքդ քո մտածելակերպն առժամանակ հիմարացնես:

Ստի կարեւորությունը նրա ընդգրկած հոգեբանական տարածքն է՝ լինի անհատի թե հասարակության մեջ, եւ խնդիրը վերաբերում է տարածաշրջանի կրճատմանը: Սուտն արտադրվում է, սպառվում է, ապա նորից արտադրվում է սպառողի կողմից: Ստի գերարտադրությունը հանգում է նրա գերխտացմանը եւ ծնունդ է բերում ճշմարտանման կերպարանք:

Եթե կյանքն ինքնին գեղեցիկ է, անտեղի տեղն ինչո՞ւ ենք այն շպարում քաղաքավարությամբ, արվեստներով, մի շարք փիլիսոփայություններով, կասակներով, որոշ գրական ուղղություններով, տնտեսակարգություններով, կենցաղային գեղեցիկ ստերով (շողոքորթություն, հաճոյախոսություն), արտաքաղաքային եւ արտաերկրային ուղեւորություններով: Կյանքը պատված գեղեցկուհի է, եւ մեր կնճռոտ փորձառությունների հետեւանքով մեր հետաքրքրությունները գնալով նվազում են նրա նկատմամբ: Տարին բալիկ է, նանիկ է, կաթիկ է, չալիկ է, սաթիկ է, ջանիկ է, մաշիկ է, թաթիկ է, պաչիկ է, չափիկ է, ծաղիկ է, խաղիկ է, քաղիկ է, հացիկ է, ճաշիկ է, ժաժիկ է, սանիկ է, շաշիկ է, սարիկ է, հաշիկ է, գալիք է, խանիկ է, Գագիկ է, յանիկ է, ցավիկ է, կարիք է, բարիք է, տալիք է, մամիկ է, տաշիկ է, պապիկ է, չարիք է, վերջապես մահիկ է, որ երկնքից մեզ է նայում:

Գաղտնի ես գործում, որովհետեւ ինքդ էլ լավ գիտես, որ հանցանք ու մեղք ես գործում... որովհետեւ այդ գաղտնիությունը քեզ պարտադրված է կողքից ու վերեւից... որովհետեւ հաճույք ես զգում խաղավանքից... որովհետեւ ծաղրելու միտում ունես... որովհետեւ այնքան զորություն չունես, որ բացահայտորեն դիմագրավես քո հակառակորդին... չկռահելով, որ հակառակորդը կռահել է քո գաղտնիքը... որովհետեւ կախման մեջ ես... որովհետեւ հաշվի ես նստում հասարակական կարծիքի հետ... որովհետեւ ամոթի զգացողություն ունես... որովհետեւ դա համարում ես խելքի արտահայտություն... որպեսզի ցավ չպատճառես քո հարազատին... որպեսզի հաճելի անակնկալ պատճառես... որովհետեւ ուզում ես երկար ապրել... որովհետեւ այն համոզման ես, որ քո գաղտնիքը չի բացահայտվի կամ կբացահայտվի ուշացումով եւ քեզ համար անկարեւոր հետեւանքներով... որովհետեւ չես հավատում Աստծուն եւ նրա ամենատես աչքին... քո բիզնեսի բերումով... ինքնապաշտպանությունդ ապահովելու համար... քո գաղտնիքը քո ժառանգին կամ սիրելի անձին հաղորդելու համար... գիտական մրցակցության նկատառումով... ուրիշին փրկելու համար... դատական գործընթացը քո օգտին շեղելու համար... որովհետեւ համոզված ես, որ քեզ ճիշտ չեն հասկանա... որովհետեւ չես ակնկալում ուրիշների ներողամտությունը... որովհետեւ դա քո սկզբունքային վարվելակերպն է... առեղծվածային անհատի տպավորություն թողնելու համար... որովհետեւ քո ավագներին կամ կրտսերներին նվազ ես վստահում, քան քո հասակակիցներին... հետո ի՞նչ... առայժմ՝ ոչինչ, բացի այն, որ վերոհիշյալ «գաղտնի»-ների գաղտնի դրդապատճառը հեղինակի գաղտնիքն է:

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

«Եփրատից մինչեւ Լա Պլատա գետը»

Խորխե Սարաֆյանի ինքնակենսագրությունը

Ովքեր ցանկանում են ծանոթանալ Բուենոս Այրեսի հայկական համայնքի վերջին վաթսուն տարիների պատմությանը, պետք է կարդան իսպաներեն լեզվով վերջերս լույս տեսած Խորխե Սարաֆյանի «Եփրատից մինչեւ Լա Պլատա գետը» վերնագրված ինքնակենսագրական հատորը, խորհուրդ է տալիս «Արմինյն միրոր-սպեկտեյթր» շաբաթաթերթի հոդվածագիր Գեւորգ Մարաշլյանը:

Ըստ բերված տեղեկությունների, Սարաֆյանը ծնվել է Եդեսիայում (Թուրքիա)՝ Եփրատի ափին: 1915-ի ողբերգական կոտորածների օրերին իր ընտանիքի հետ մազապուրծ փախչում է Հալեպ (Սիրիա), որտեղից 1927-ին տեղափոխվում է եւ վերջնական բնակություն հաստատում Բուենոս Այրեսում (Արգենտինա):

Շահութաբեր առեւտրական գործունեություն ծավալելուց հետո անմիջապես ձեռնամուխ է եղել համայնքի երիտասարդ անդամների համար հայկական մշակույթի պահպանման աշխատանքներին: Իր միջոցներով թարգմանել եւ բաժանել է այնպիսի ժողովածուներ, ինչպիսիք են «Հայ գրականության պատմություն», «Հայաստանն իր բանաստեղծների աչքերով», «Հայաստանն իր երգերի միջով», ինչպես նաեւ «Հայաստանն ու հայկական դատը» եւ «Հայաստանի ազատ ու անկախ հանրապետությունը» հատորները: Երկար ժամանակ եղել է Արգենտինայի հայկական եկեղեցու ծխական խորհրդի անդամն ու նախագահը: Հիմնել է եկեղեցուն կից գործող հայկական դպրոցը:

Նրա ընտանիքը տիպիկ սփյուռքահայ ընտանիքների թվին է պատկանում: Որդիները՝ Հարությունը եւ Անտոնիան ՀԲԸՄ-ի տնօրենների խորհրդի անդամ են: Երրորդ որդին՝ Միհրանը, Հարավային Ամերիկայի Թեքեյան մշակութային միության եւ ՌԱԿ պաշտոնաթերթ «Սարդարապատ»-ի հիմնադիրներից է: Դուստրերից Մարիա Ռոզան սուրբ Գրիգոր ամենօրյա դպրոցի տնօրենն է, իսկ Էլիզան՝ Կոմիտաս երգչախմբի անդամ: Փեսան՝ Ռուբեն Քեշիշյանը, ՀԲԸՄ-ի Բուենոս Այրեսի մասնաճյուղի քարտուղարն է, հարսը՝ Միրթան, եվրոպական գրականության դասախոս:

Ընտանիքը պահպանում է շաբաթ օրերին համատեղ ճաշելու սովորույթը:

Հ. Օ.

«Բարեկամավան»

Բարեկամավան գյուղը Տավուշի մարզի հեռավոր եւ խիստ սահմանային գյուղ է, իրեն հատուկ հոգսերով:

«Բարեկամավան» գիրքը «ՀՀ բնակավայրերը» մատենաշարի հինգերորդ հատորն է: Գրքի հեղինակն է երեւանաբնակ բարեկամավանցի Սուրեն Միրզոյանը, այն խմբագրել է «Արամե» ԳՍԲԸ հիմնադիր Վլադիմիր Հարությունյանը:

Գիրքը հեղինակի երկարամյա տքնաջան աշխատանքի արդյունքն է, որը արժեքավոր ներդրում է հայրենական պատմագիտական գրականության գանձարանում: Բնակավայրի անձնագիրը հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով շարադրելուց հետո, գիրքը գրվել է հետեւյալ բովանդակությամբ պատմական մասը շարադրվել է հնագույն ժամանակներից մինչ օրս: Հետաքրքիր գլուխ է ժողովրդական ավանդույթները, ծեսերը, սովորությունները, հավատալիքները եւ բժշկությունը: Տարածքը նկարագրված է լեռներով, դաշտերով, աղբյուրներով, կլիմայով եւ բնական ու կենդանական աշխարհով: 1817-1960 թթ.-ի գյուղի նկարագիրը կատարված է արխիվային հարուստ նյութերի հիման վրա: Մեծ հայրենականում զոհվածներն ու անհայտ կորածները ներկայացված են նկարներով ու ակնարկներով, իսկ վերադարձածները՝ ցուցակով:

Ծանրակշիռ աշխատանք է տոհմագրությունը, որտեղ պարզ երեւում են գյուղում եւ դրսում գտնվող յուրաքանչյուր բարեկամավանցի պահի ծնված մանուկով:

Հեղինակը ընթերցողին է ներկայացրել Բարեկամավանում ծնված նշանավոր մարդկանց ու իրենց զավակներին: Գրքի նախաբանից մինչեւ վերջաբան նպատակասլաց կապակցված է, չկա օտարված բնագավառ եւ կողմնակալություն:

Բարեկամավանի մասին նմանատիպ գիրք առաջին անգամ է տպագրվում, ուստի այն զերծ չէ թերություններից ու կան բացթողումներ, որոնք չեն կարող բիծ գցել այս ծանրակշիռ աշխատանքի վրա:

Ես մասնակիցն եմ եղել գյուղապետարանում կազմակերպված այն հավաքին, որի ժամանակ մանրամասն բացատրվեց համագյուղացիների անելիքները՝ գիրքը անթերի տպագրելու համար:

Մեջբերում հանձնարարականից.

Տոհմագրությունը ավարտելուց հետո, տոհմի նշանավոր մարդկանց ներկայացնել կենսագրականով ու նկարներով: Վերջաբանում գրել մեր հետաքրքիր հիշողությունները՝ կապված գյուղի մարդկանց հետ՝ ծիծաղելի դեպքեր, ժողովրդական երգեր, հեքիաթներ, բժշկություն, հավատք, տոնախմբություններ, տարերային աղետներ եւ այլն: 1988-1998 թթ. իրադարձությունները ներկայացնել առանձին մանրամասնություններով: Այս բոլորը հավաքել եւ գրառել «Բարեկամավան» գրքում: Տոհմագրությունը կատարելու համար համագյուղացիներին տրված էր մեկ ամիս ժամանակ, բայց երբ ամիսը անցել էր, ոչ մեկը տոհմագրություն չէր կատարել:

Գյուղ ժամանած «Արամե» տոհմագրության կենտրոնի տնօրեն, պետարխիվի բաժնի վարիչ, գիտնական Գոհար Մանուկյանը երկու օր նստեց գյուղի գրասենյակում՝ տոհմագրելու համար, բայց հատ ու կենտ մարդիկ տոհմագրվեցին, այն էլ թերություններով եւ ոչ լիարժեք:

Այս բոլորից հետո մեծարգո Ս. Միրզոյանը, թե գյուղում, եւ թե հանրապետության տարբեր բնակավայրերում տնից-տուն անցնելով, մեր տրամադրած նյութերով կատարել է տոհմագրությունը:

Սիրելի բարեկամավանցիներ, այս գիրքը պարտադիր պետք է լինի բոլորիս սեղանին: Դա անհրաժեշտություն է: Սա տոհմականչ է մեր նախնիներից ժառանգած հողին տեր կանգնելու, ուր եւ ամփոփված են նրանք: Կանցնեն դարեր, ներկան անցյալ կդառնա, ու գյուղի պատմությանը նվիրված այս գիրքը կմնա եւ կփոխանցվի մեր գալիք սերունդներին որպես տոհմականչ, որպես ուղերձ ու սուրբ կտակ:

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

28 օգոստոս

10.00 Հայլուր
10.20 Հենց այնտեղ
10.40 Մարդը եւ բնությունը
11.05 Գիտահանրամատչելի կինոյի ժամ. «Զանգեզուր»
11.20 Գ/Ֆ «Երկնային ծիծեռնակներ»
13.30 Մուլտֆիլմ «Մանկության ուրախ երկրում»
13.50 Լուչանո Պավարոտի, Պլասիդո Դոմինգո, Խոսե Կարերաս
14.20 Գ/Ֆ երեխաների համար «Երրորդ վիճակը»
15.30 Քառուղիներ
16.00 Մարզաշխարհ
16.30 Հող եւ ջուր
17.00 Հայլուր
17.20 Ռուկեփորիկ
18.00 Մարզական կինոյի ժամ. «Երկաթե խաչ»
18.20 Կարծիք
18.50 Խորան լուսո
19.00 Համահայկական առաջին խաղերի բացումը Երեւանում
21.00 Հայլուր
21.40 Ջինուժ
22.15 Բոհեմ
22.55 Զտղանակ
23.25 Գ/Ֆ «Սահման գիծը»
00.00 Հայլուր
00.15 Ֆիլմի շարունակությունը

Մշակույթ

19.00 Մուլտֆիլմ
19.10 Հույսի անաստղիա
19.35 Համերգ. Բույն Աղամս
19.50 Հայկական գեղեցկություն
20.30, 0.25 Լուրեր
21.05 «Երաժշտական Ամերիկա». Լոս Անջելես (1-ին հաղորդում)
22.05 Միրեցէք զմիմեանս
22.20 Գ/Ֆ «Բռնակալյան դատմություն»

11.00 «Ինչպես հասնել կատարելության». շեյփինգ Սինդի Քրոֆորդի հետ
12.00 Տոմար
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 Հրապարակ
14.30, 18.25 Մուլտֆիլմ
15.50 Վ/Ֆ «Սառնաշխելի մղեսներ»
16.40 Գ/Ֆ «Կահիրեի ալ վարդը»
18.00 Հմայիլ
19.00 Սամուլի խոսնակ
19.15 Տեսահոլովակներ
19.30, 21.30, 23.30, 2.30 Սուրհանդակ
19.50 Գ/Ֆ «Ծախուներն ընդդեմ ծախուների»
21.50 Չապլինի վաղ ֆիլմերից
22.15 Հեսագիծ
23.05 Ոսկե սրինգ
24.00 Անդորր
0.05 Մի անգամ
0.10 Սուր սենյակ
0.35 Գ/Ֆ «Վայրի տրեր»

8.45 Ֆիլմ երեխաների համար «Մեկ «խաբելով»
10.00 Մուլտսեանս
10.25 Հոգեւոր հովվի խոսքը. Միտրոպոլիտ Կիրիլ
10.45 Տնային գրադարան
11.00 Նորություններ
16.00 Նորություններ
16.15 Կենդանիների աշխարհում
16.55 Թե ինչպես է եղել
17.40 Ֆուտբոլ «Տորպեդո»–«Զենիթ»
18.45 Նորություններ
20.00 Գ/Ֆ «Չարագործների ասոցիացիա» (ռեժ. Կլոդ Զիդի)
22.00 Ժամանակ
22.50 Սերիալ «Գաղտնի նյութեր»
00.45 Գ/Ֆ «Երջանիկ Ամանոր, միստր Լոուրենս» (ռեժ. Ն. Օշիմա, դերերում Դ. Բոուի, Տ. Կոնտի, Ռ. Սակամոտո)

РТР

9.00 Մուլտֆիլմեր
9.30 Հայրիկը, մայրիկը, ես սպորտային ընտանիք ենք
10.30 Հեռուստախաղ «Մանկան շուրթերով»
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.30 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
12.00 Հեռուստախաղ «Հարյուրը մեկին»
12.45 «Սպիտակ թութակ» ակումբ
13.15 Լավ նորություններ
13.40 Ոսկե բանալի
14.00, 22.00 Լուրեր
14.20 Դաշնություն
15.00 Ուրախ Օտտո Օլեգ Ռոմանցեւի հետ
16.00 Իմ ընտանիքի առողջությունը
17.00 Երկվյալ ատենակալների հեռուստատեսային դասարանի նիստը
18.00 Հերթապահ բաժանմունք
18.30 Դույն «Ներքնահարկի գավակները»
19.00 Իմ ընտանիքը
20.05 Երկու ռոյալ
20.50 Ագաթա Քրիստի. Պուարո. «Ծեղրքն բաց դեպքի Պլիմութ»
22.35 Շաբաթվա ֆիլմը. Եվգենի Մատվեեւը. Գալինա Պոլսկիխը «Սիրել ռուսական ձեւով-2» ֆիլմում
00.20 Թեքեւ ալեքսիկայի աշխարհի առաջնություն
01.40 Յոհան Գյոթեի ծննդյան 250-ամյակին. Գ/Ֆ «Ընտրական նմանություն» (Իտալիա-Ֆրանսիա)
02.15 Առագություն

29 օգոստոս

10.05 Առավոտ լուսո
10.15 Բարեւ
11.45 Մուլտֆիլմ «Փոմփոլիկ Ռինեն»
12.00 Ջինուժ
12.35 Երաժշտական տեսադարանից
12.55 Գ/Ֆ «Բուրաթինոյի արկածները»
15.10 Հեռուստաթատրոնի տեսադարանից. Գ. Սունդուկյան. Վոդեւիլներ. «Գիշերվա սարը խեր է», «Եվ այլն կամ նոր Դիոգենես»
17.00 Հեռուստախաղ «Ֆորտ Բոյարի բանալիները»
18.10 Լիամետրաժ մուլտֆիլմ «Խիզախ ծիուկ Իկոն»
19.30 Համով զրույց
20.00 Գ/Ֆ «Լառուսարներ» (1-ին մաս)
21.05 Եղանակի տեսություն
21.10 «Վայլուր» արտասեղնկատվական ծրագիր
21.15 Գ/Ֆ «Լառուսարներ» (2-րդ մաս)
22.30 Զագի վարդերները
23.15 8 1/2. Գ/Ֆ «Դոնա Ֆլորը եւ նրա երկու ամուսինը»

Մշակույթ

19.00 Կինոնկար երեխաների համար. «Մայրիկ, հայրիկ, փոկեր աշխարհը»
20.30 Միասին
21.05 Միրեցէք զմիմեանս
21.15 Պոեզի մասին մենախոսություն. գրող Արտեմ Հարությունյանը Շարլ Բոդլերի մասին
21.55 Մշակութային լրատու «Կիրակի»
22.30 Գ/Ֆ «Հիմնական գույներ»

11.00 «Ինչպես հասնել կատարելության». շեյփինգ Սինդի Քրոֆորդի հետ
12.00 Տոմար
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 Հրապարակ
14.30 Ոսկե սրինգ. Լուչանո Պավարոտի
14.50 Գ/Ֆ «Սիբոլիտ 66»
16.20 Հեսագիծ
17.05 Գիտաստղեր
17.30 Մուլտֆիլմ
18.35 «Անծանոթ աշխարհը» ներկայացնում է «Յենեն»
19.00 Գ/Ֆ «Արտին մոտ»
21.10 Մի անգամ
21.30 Երաժշտական վերհուշ
22.00 Խուժան ալիք
22.30 «Յոթ fար» լրատվական-վերլուծական ծրագիրը
23.00 Գ/Ֆ «Գաղտնի այլմոլորակայիններ»

8.45 Գ/Ֆ «Հույսի ութ օրը»
10.00 Գյուղական տեղեկատու
10.30 Դիսնեյ ակումբ «Սազատասում»
11.00 Նորություններ
11.15 Քանի դեռ բոլորը տանն են
11.50 Վաղորդյան աստղ
12.40 Կոլյովի «Անլուրջ նոթերը»
12.55 Ծառայում եմ Ռուսաստանին
13.25 Նկարիր, հարմոն սիրելի
13.55 Գ/Ֆ «Ընդառաջ fայլ» (դերերում Լ. Գուրչենկո, Ա. Պոպով)
15.20 Ծիծաղի համայնապատկեր
16.00 Նորություններ
16.15 Ճանապարհորդների ակումբ
17.00 Ֆուտբոլի տեսություն
17.35 Դիսնեյ ակումբ «Չիպն ու Դեյլը»
18.00 Դիսնեյ ակումբ «Ալադին»
18.30 ՌՀԱՄ ընտրանի
19.00 Հրավիրում է «Օստանկինո» համերգասրահը
20.00 «Երաշաշ»
20.10 Գ/Ֆ «Թափառախումբը հեռանում է դեպի երկինք» (ռեժ. Է. Լոտյանու)
22.00 Ժամանակ
22.35 Գ/Ֆ «Հարվածի հեռավորության վրա» (դերերում Բ. Ուիլիս, Ս. Դ. Պարկեր)
00.25 «Լուսամփոփ»
00.55 Դետեկտիվ սերիալ «Մայքլ Համմեր. բարձրակարգ մահ»

РТР

9.00 Ծառայում եմ հայրենիքին
9.30 Մուլտֆիլմ «Բանալի»
10.30 PTP-ի փոստը
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.30 «Անշլագ» եւ ընկ.
12.30 Երգիծական ծրագիր «Շատրվան»
13.00 Ռուսական լոտո
13.40 Գրքերի աշխարհը Լեոնիդ Կուրավլյովի հետ
14.00, 02.00 Լուրեր
14.20 Մուլտֆիլմ «Մարդկանց մոլորակը»
15.00 Սերիալ «Օրենք եւ կարգ»
16.00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
17.00 Հին բնակարան. դարձեք 70-ական թվականներ (3-րդ մաս)
18.00 Միջազգային կինոփառատոների դափնեկիրները. վավերագրական ֆիլմ «Զայներ»
19.00 «Ռոսիա» կինոթատրոն. Գ/Ֆ «Գառաժ»
21.00 Հայելի
22.00 Համաշխարհային բեսթսելլեր. Գ/Ֆ «Արտի տոտիկոս» (ԱՄՆ)
23.50 «Կ-2»-ը ներկայացնում է
00.50 Թեքեւ ալեքսիկայի աշխարհի առաջնություն

30 օգոստոս

17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմեր «Կրակոնոշը եւ ուղտականը», «Կրակոնոշը եւ ենթավարպետը», «Նարդատակի արցունքները»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
18.50 Մարդու իրավունքները
19.20 Մարզական կինոյի ժամ. «Չեմպիոնները»
19.40 21 րոպե
20.00 Հիփ շերբ
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 Հեռուստակապաշլոգ
21.50 Այսօր
22.15 Կրկնվող ֆիլմերի էկրան. Գ/Ֆ «Փառքի օղակները»
23.40 Հենց այնտեղ
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.20 Ռուբիկոն+
Արբանյակային հեռարձակմամբ
02.00 Հեռուստասերիալ «Իմ երկրորդ մայրը»

Մշակույթ

19.00 Մուլտիպլիկացիոն ֆիլմ «Երկնագույն փղիկը»
19.15 Բնաշխարհ. «Կենդանիներն էլ են կասկածում»
19.40 Պարի պետական անսամբլի ելույթը
20.05 Մարզաշխարհն անցած շաբաթ
20.30 Լրաբեր
21.05 Սերիալ «Չինենյաց դղյակը» (7-րդ մաս)
22.05 Միրեցէք զմիմեանս
22.15 Ուղեւորություն Իրաք. Իրաքի հայ համայնքը
22.50 Գեղարվեստական ֆիլմ «Իդեալական ալիքի»
00.30 Լրաբեր

9.00 Տոմար. Վերհուշ
ավարտին Յոթ fար (կրկնություն)
19.00 Մուլտֆիլմ
19.30, 21.30, 23.30, 2.30 Սուրհանդակ
19.50 Ամեստա
20.30 20-րդ դարի մեծագույն հանցագործությունները. «Ջոն Դիլինջեր. հասարակության N 1 թշնամին»
21.05 Հմայիլ
21.50 Գ/Ֆ «Գորշ ծիեր»
24.00 Անդորր
0.05 Գ/Ֆ «Մարկո Պոլո»
2.05 Երաժշտական վերհուշ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանուն սիրո»
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Չնեմարդ Հարին»
16.40 Մուլտսեանս «Դե, սպասիր»
16.55 Աստղային ժամ
17.30 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Չեյն էյր»
19.00 Նորություններ
19.15 Ծիծաղի համայնապատկեր. Եվգենի Պետրոսյան
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.10, 100.000 նամակ հանուն սիրո. ժողովրդական վետ
20.45 Սերիալ «Հանուն սիրո»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.40 Թերեւս
22.50 Սերիալ «Լեռնականը IV». «Հեռանալ վերադառնալու համար»
23.50 «Հայացք»
00.35 Նորություններ
24.50 Գ/Ֆ «Վերելք» (դերերում Բ. Պլոտնիկով, Վ. Գոստյուխին, Ա. Սոլոնիցին)

РТР

8.00-10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի շուրթերին
8.45 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.45 Հումորեսկա եւ առողջություն
11.10 Սերիալ «Միլեդի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.00 Լուրեր
12.35 Սերիալ «Ծածկեք նրա դեմքը» (Անգլիա)
13.30 Հայելի
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ «Անտոնելլա»
16.25 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
17.10 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.25 Հումորեսկա եւ առողջություն
17.30 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աեսարակ
19.00 Սերիալ «Սեր գաղտնիքի ամառը»
19.55 Հերթապահ բաժանմունք
20.25 «Սպիտակ թութակ» ակումբ
21.45 Կինոյի ժամ. Եվգենի Եվստիգնեեւը «Բարի գալուստ կամ կողմնակի անձանց մուտքն արգելվում է» ֆիլմում
23.10 Ջոն Բոն Ջովին «Փոքրիկ fաղաք» ֆիլմում
00.45 Հերթապահ բաժանմունք
01.30 Ավտոմոտոսպորտ. ամառային օղակ

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌ

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿԸ։

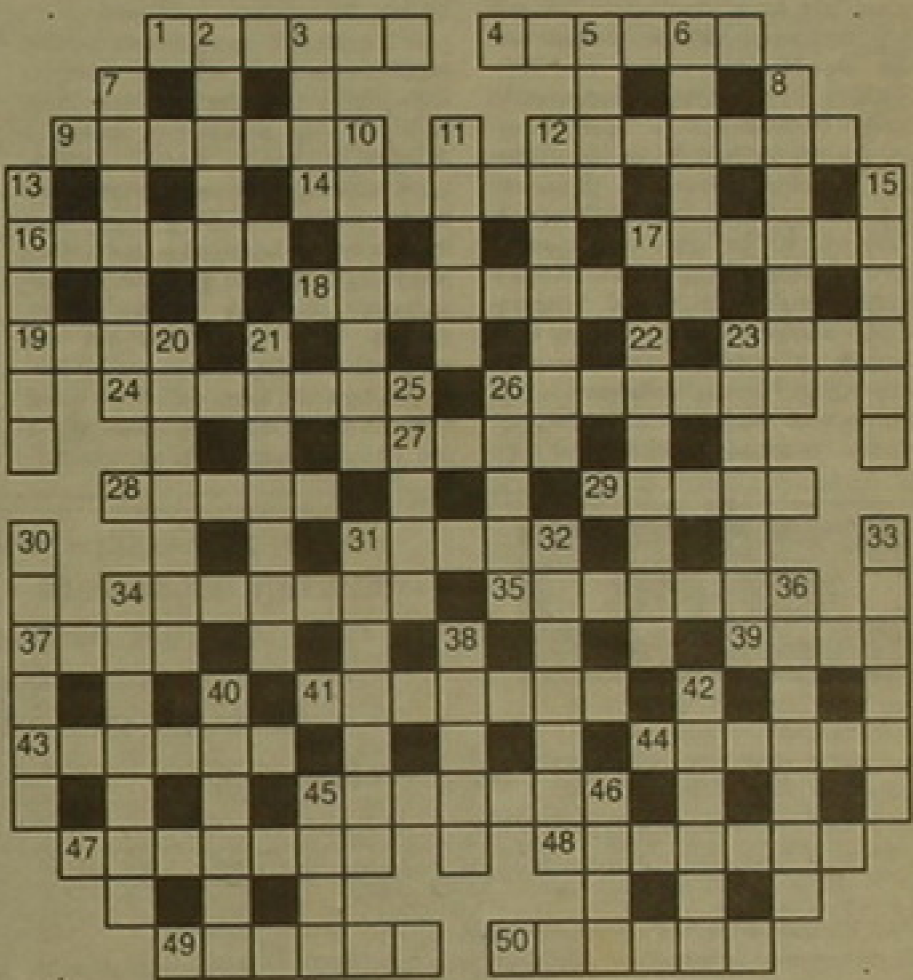

Ուղղահայաց

2. Որեւէ մեկին արտահինով շատ նման մարդ։ 3. Թանաղուր։ 5. Աստղ Քնար համաստեղությունում։ 6. Ընտանի կենդանի։ 7. Արշալույսը նոր բացվելու պահը։ 8. Գեղարվեստական ջրացայտ։ 10. Երանավետ հանգստի վիճակ բուդդայականների մոտ։ 11. Կղզի Տիրենյան ծովում։ 12. Գործող հրաբուխ Մեքսիկայում, երկրի ամենաբարձր կետը։ 13. Գերմանական «Մոդեռն թոկինգ» խմբի անդամ։ 15. Թոնրի կրակը խառնելու երկար ձող։ 20. Մքնոլորտային երեւույթ։ 21. Մագաղուսներ կազմող բույսի տեսակ։ 22. Հայազգի խորհրդային հեսախույզ, գեներալ-մայոր։ 23. Առաջին շուրջերկրյա նավարկությունը կատարած ծովագնաց։ 25. Նորվեգացի դրամատուրգ։ 26. Շինանյութ։ 30. Պետություն Աֆրիկայում։ 31. Սեղանի խաղ։ 32. Շարժողության գործարան դարզագույն օրգանիզմների մարմնի վրա։ 33. Ցերեկային թիթեռ։ 34. Ֆրանսիական Մեծ հեղափոխության գործիչ, լրագրող։ 36. Փոքրիկ ավազան, վաննա։ 38. Շինության, շենքի աղեղնաձեւ ծածկ։ 40. Մ. Ռավելի բալետներից։ 42. Բուհ ընդունվել ցանկացող անձ։ 45. Գետ Շվեյցարիայում, Հռենոսի ձախ վտակը։ 46. Ժամանակի միավոր։

Հորիզոնական

1. Կով, ցուլ, ոչխար եւ այլն (ընդհանուր անվանումը)։ 4. Արհեստական բուրդ։ 9. Հայ գրող։ 12. Մեկին մի բանում աջակցող մարդ, սատար։ 14. Վերջերս կյանքից հեռացած ամերիկացի աշխարհահռչակ երգիչ։ 16. Կլոր հացի տեսակ։ 17. Ս. Մոեմի վեպերից։ 18. Երկրագնդի ամենաբարձր լեռնագագաթը։ 19. Դրախտ։ 23. Ծնող։ 24. Իտալացի ֆիզիկոս, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր։ 26. Հայ անվանի բանասեր, լեզվաբան։ 27. Տորոնտոյի հոգեւորական հայ եկեղեցում։ 28. Կորած մեջք։ 29. Ֆրանսիացի ինժեներ-շինարար։ 31. Վճռական, կտրուկ փոփոխություն։ 34. Գործող անձ Ա. Օստրովսկու «Անմեղ մեղավորներ» պիեսում։ 35. Ֆրանսիացի գրող, «Կարմիրը եւ սեւը» վեպի հեղինակը։ 37. Շրջանագծի որեւէ հատված։ 39. Թաղամաս Երեւանում։ 41. Գերագույն իշխան, վեհապետը։ 43. Գործող անձ Ջ. Վերդիի «Տրավիատա» օպերայում։ 44. Ռուսաստանյան ֆուտբոլային ակումբ։ 45. VI դարի հայազգի բյուզանդացի զորավար։ 47. Հայկական կամերային նվագախումբ էդ. Թոփչյանի ղեկավարությամբ։ 48. Հայ նկարիչ, «Անիի ավերակները» պատմական բնանկարի հեղինակը։ 49. Կեղծող, տանջող մարդ։ 50. Ոգելից խմիչք, կոնյակ։

Կազմեց Վ. ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Բահամյան։ 2. Տիրան։ 3. Զրկոր։ 4. Ականեմիա։ 7. Հերակլ։ 8. Անգինա։ 10. Ալեքսանդրով։ 11. «Բաքոսուհիներ»։ 13. Լանսարոտե։ 14. Բաղրամյան։ 21. Մորկահավ։ 22. Մագնաս։ 23. Շտրաուս։ 24. Ախեքարոն։ 28. Դակար։ 29. Սինդի։

Հորիզոնական

5. Կարենինա։ 6. Գուրչենկո։ 9. «Վազրենավոր»։ 12. Հյուլե։ 15. Լայմա։ 16. Ծաղկունյաց։ 17. Աստված։ 18. Բրասակ։ 19. Անդորր։ 20. Էմեսին։ 25. Աստանայան։ 26. Արգոն։ 27. Սելեբ։ 30. Գամսախուրդիա։ 31. Կարավաջո։ 32. Խուդյակով։

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ելցինը եւ իր ընտանիքը հաշիվներ չեն բացել արտասահմանում

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինը եւ իր ընտանիքը երբեք հաշիվներ չեն բացել արտասահմանյան բանկերում: Այս մասին հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը՝ վկայակոչելով նախագահի մամլո ծառայությունը: Նախկին գլխավոր դատախազ Յուրի Սկուրատովը իտալական «Կարիերե դե լա սերա» թերթի հարցազրույցում հայտարարել է, որ իր գերատեսչությունը գործ է հետաքննել խիստ կոռուպցիոն բարձրագույն օղակներում կոռուպցիայի մասին, որին մեղսակից է եւ Ելցինի ընտանիքը: Ռուսաստանի «Միացյալ էներգահամակարգ» ԲԸ վարչության նախագահ Ա. Չուբայսը եւս կտրականապես հերքում է իտալական թերթի այն հաղորդումը, թե իբր ինքը հաշիվ է ունեցել «Բանկո դել Գոտտարդո» բանկում:

ՌԴ գլխավոր դատախազությունը հանձնարարել է ԱԴԾ-ին կապվել ԱՄՆ ՀԴԲ-ի հետ "Bank of New York" բանկում ռուսաստանյան ծագման փողերի լվացման մասին ամերիկյան մամուլի հրապարակումների բոլոր հանգամանքները պարզելու նպատակով: «Նովոստի» գործակալությանը հաղորդել է գլխավոր դատախազի տեղակալ Վասիլի Կոլմոգորովը: "New York Times"-ում այն տեղեկությունն է արվել, որ այդ բանկի հաշիվներից մեկի միջոցով ՌԴ-ից կարճ ժամանակահատվածում փոխանցվել է մոտ 10 մլրդ դոլար: ԱՄՆ դատախազությունը մամլո կցորդ Ջեյմս Ռուբինը հայտարարել է, որ կատարվելու է հետաքննություն, թե կապ եղել է արդյոք ենթադրվող փողերի լվացման եւ Ռուսաստանին տրամադրվող ֆինանսական օգնության միջեւ: ԱՄՀ-ն եւս վճռել է ստուգել հաշիվները բոլոր այն բանկերում, որոնք մասնակցել են փողի փոխանցմանը Ռուսաստան:

"USA Today"-ը գրում է, որ փողերի լվացմանը այդ բանկի միջոցով կապ են ունեցել նախարարների կաբինետի նախկին եւ որոշ գործող անդամներ: Թերթը նշում է Տատյանա Դյաչենկոյի, Անատոլի Չուբայսի, Ալեքսանդր Լիվշիցի, Վլադիմիր Պոտանինի անունները:

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն հայտնում է, որ «Աճուրդի կենտրոնում» կայանալու է իր մոտ գրավադրված հետեւյալ անշարժ գույքի (բնակարանների) վաճառք, հետեւյալ մեկնարկային գներով:

1. ք. Երեւան, Օրբելի փողոց, 8 շենք, բն. 84	14,084,000 դրամ
2. ք. Երեւան, Օրբելի փողոց, 8 շենք, բն. 85	14,084,000 դրամ
3. ք. Երեւան, Ծուլուկիձեի փողոց, 88 շենք, բն. 46	13,581,000 դրամ

Աճուրդը կայանալու է 01.09.99 թ.-ին:
Տեղեկությունների համար զանգահարել 23-51-87 հեռախոսահամարով կամ դիմել դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության «Աճուրդի կենտրոն»՝ հայտերը ներկայացնելու համար:

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
օժանդակության հիմնադրամ- Հայաստան (ԲՀԻՕՀՀ)
ԱՐԵՎԵԼՔ-ԱՐԵՎԵԼՔ ԾՐԱԳԻՐԸ

Հայտարարում է մրցույթ սույն թվականի սեպտեմբերի 15-17-ին Իսիկ-Կուլում (Ղրղզստան) անցկացվելիք «Կանայք եւ ընտրությունները- 2000» թեմայով աշխատաժողովին մասնակցելու համար: Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները պետք է ներկայացնեն իրենց աշխատանքային կենսագրությունը (CV)՝ նշելով հասցեն եւ հեռախոսի համարն ու թեզիս մեկ էջի սահմաններում (ռուսերեն): Սեմինարի աշխատանքային լեզուն ռուսերենն է:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1999 թ. սեպտեմբերի 8-ը, ժամը 17:00-ն, հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Այգեձորի 53բ, հեռ. 27 17 19, 27 21 19, 27 17 13, հեռ/ֆաքս 151 088, email: bartsvi@osi.am.

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
Օժանդակության հիմնադրամ- Հայաստան (ԲՀԻՕՀՀ)
ԱՐԵՎԵԼՔ-ԱՐԵՎԵԼՔ ԾՐԱԳԻՐԸ

Հայտարարում է մրցույթ սույն թվականի սեպտեմբերի 29-ից հոկտեմբերի 3-ը Վարշավայում անցկացվելիք «Փողոցի երեխաներ- երեխաները փողոցում» թեմայով միջազգային հանդիպմանը մասնակցելու համար: Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները (այս խնդրով զբաղված սոցիոլոգներ, մանկավարժներ, հոգեբաններ) պետք է ներկայացնեն իրենց աշխատանքային կենսագրությունը (CV) անգլերեն լեզվով՝ նշելով հասցեն եւ հեռախոսի համարը: Սեմինարի աշխատանքային լեզուն անգլերենն է:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1999 թ. սեպտեմբերի 20-ը, ժամը 17:00-ը, հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան 19, Այգեձորի 53բ, հեռ. 27 17 19, 27 21 19, 27 17 13, հեռ/ֆաքս 151 088, email:bartsvi@osi.am.

«Կերամիկա» ՍՊԸ-ն հայտարարում է ընդունելություն հետեւյալ աշխատատեղերի համար.

1. գործավար-թարգմանչուհի
պայմաններ- հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուների գերազանց իմացություն, տարիքը 22-27 տարեկան
աշխատանքային փորձը ցանկալի է:
2. հաշվապահ
պայմաններ- համակարգչի հետ աշխատելու ընդունակություն,
տարիքը 25-30 տարեկան:

Տեղեկությունների համար դիմել՝ Ավան 4-րդ փողոց, 19 շենք
«Կերամիկա» ՍՊԸ, կադրերի բաժին (17⁰⁰-18⁰⁰)
Հեռ. 61-63-00 (10⁰⁰-19⁰⁰)
Անհրաժեշտ է ներկայացնել ինքնակենսագրություն

ԿՈՐԵԼ Է

ՀՀ «Ռոզգում» ՊՓԲԸ Ամասիայի ՋՆԴՁ-ի, Արագածի ՆՋՀԴՁ-ի, Արաքսի ՋԿՄԱԴՁ-ի եւ Եղեգնաձորի ՆՋՀԴՁ-ի համապատասխանաբար 01Ա003670, 01Ա010350, 01Ա006874 եւ 01Ա016987 համարների գրանցման վկայականները:

Համարել անվավեր:

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ
սեպտեմբերի 1-ից անցնում է կոդերի հավաքման նոր միջազգային կարգի

1. Երեւանից ՀՀ մարզեր
0 + շրջանի կոդը +բաժանորդի համարը
Օրինակ 0 + 59 + բաժանորդի համարը
որտեղ 59-ը էջմիածին քաղաքի կոդն է (8+259-ի փոխարեն)

2. Երեւանից դեպի բջջային համակարգի բաժանորդ
0 + 1 + բջջային բաժանորդի համարը
Օրինակ 0 + 1 +40NN NN
որտեղ 1-ը բջջային համակարգի կոդն է

3. ՀՀ մարզերից Երեւան քաղաք
0 + 2 + բաժանորդի համարը
որտեղ 2-ը Երեւան քաղաքի կոդն է

4. ՀՀ մարզերից դեպի բջջային համակարգի բաժանորդ
0 + 1 + բջջային բաժանորդի համարը

5. ՀՀ մարզից այլ մարզ
0 + մարզի կոդը + բաժանորդի համարը

6. ՀՀ-ից ԱՊՀ երկրներ
00 + երկրի կոդը + քաղաքի կոդը + բաժանորդի համարը
օրինակ 00 +7 +095 + բաժանորդի համարը
որտեղ 7-ը Ռուսաստանի, 095-ը Մոսկվայի կոդը

7. ՀՀ-ից հեռավոր արտասահման
00 + երկրի կոդը + քաղաքի կոդը + բաժանորդի համարը

Ծառայության անվանումը	հին N	Փոփոխված N
Հրշեջ ծառայություն	01	1-01
Ոստիկանություն	02	1-02
Շտապ օգնություն	03	1-03
Գազի վթարային ծառայություն	04	1-04
Միջքաղաքային հեռախ. օպերատոր	05	1-05
Միջքաղ. հեռախ. վերստուգիչ ծառ.	06	1-06
Միջքաղաքային հեռախ. օպերատոր	07	1-07
Քաղաքապետարանի 08 ծառայութ.	08	1-08
Արմենտելի տեղեկատու ծառայություն	09	1-09
«Հայհամակարգիչ» տվյալների ծառ.	001	1-81
Տաքսի ծառայություն	002	1-82
Քաղ. պաշտպան. շտաբի ծառայություն	003	1-83
Երկաթգծի տեղեկատու ծառայություն	004	1-84
Օդանավակայանի տեղեկատու ծառ.	007	1-87
Արմենտելի փեյջինգային ծառ.	009	1-89

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ հայտարարում է մրցույթ հեռախոսային պղնձե մալուխների եւ լարերի մատակարարման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ արտասահմանում գրանցված կազմակերպությունները եւ մատակարարները: Մրցույթի անցկացման պայմանների, ինչպես նաեւ մալուխների եւ լարերի տեխնիկական տվյալների մասին տեղեկատվություն կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ Սիարոնյան 2, 6 հարկ, 616 սենյակ, հեռ. 28-61-95, 54-96-76: Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. սեպտեմբերի 14-ին, ժամը 12:00-ին:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ հայտարարում է մրցույթ հեռախոսասյուների մատակարարման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ արտասահմանում գրանցված կազմակերպությունները եւ մատակարարները: Մրցույթի անցկացման պայմանների, ինչպես նաեւ հեռախոսասյուների տեխնիկական տվյալների մասին տեղեկատվություն կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ Սիարոնյան 2, 6 հարկ, 616 սենյակ
հեռ. 28-61-95, 54-96-76: Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. սեպտեմբերի 14-ին, ժամը 12:00-ին:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ հայտարարում է մրցույթ կոշտ պոլիվինիլքլորե խողովակների մատակարարման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ արտասահմանում գրանցված կազմակերպությունները եւ մատակարարները: Մրցույթի անցկացման պայմանների, ինչպես նաեւ խողովակների տեխնիկական տվյալների մասին տեղեկատվություն կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ Սիարոնյան 2, 6 հարկ, 616 սենյակ
հեռ. 28-61-95, 54-96-76: Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. սեպտեմբերի 14-ին, ժամը 12:00-ին:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՓՅՈՒՌ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (590000), տեղեկագրքով (1200 դրամ), սկավառակով (3600 դրամ), INTERNET ցանցով (www.arminco.com/spyur; spyur.acc.am; armscape.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1106 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 27. 08. 1999 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@